

PROGRAM HOPODÁRSKEHO ROZVOJA

A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE

RAKOVEC NAD ONDAVOU

NA ROKY 2023 – 2028

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Rakovec nad Ondavou je vlastníctvom a autorským dielom obce Rakovec nad Ondavou. Autorské práva na systém, formu a obsah spracovania a zoradenia jednotlivých informácií sú vyhradené pre spracovateľa – Obec Rakovec nad Ondavou a sú jej vlastníctvom.

Názov: **Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Rakovec nad Ondavou na rok 2023 – 2028**

Územné vymedzenie: Košický samosprávny kraj
Obec: Rakovec nad Ondavou

Účinnosť PHRSRO: 1.6.2023 – 31.12.2028

OBSAH

ÚVOD	5
1. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce	5
A. Analytická časť	11
2. Základné údaje o obci	11
AI. Analýza vnútorného prostredia obce	17
3. Krajina	17
4. Obyvateľstvo	18
5. Občianska vybavenosť a zázemie	21
6. Školstvo	22
7. Ekonomika a riadenie obce	23
8. Technická infraštruktúra	24
9. Kultúra a šport	26
10. Stav projektovej pripravenosti	26
11. Zhodnotenie vnútorného prostredia obce	26
AII. Analýza vonkajšieho prostredia obce	27
12. Ekonomické subjekty a zamestnávateľia v obci	27
13. Nepodnikateľské subjekty v obci	28
14. Dopravná infraštruktúra	29
15. Životné prostredie	30
16. Historické a kultúrne pamätihodnosti, prírodné úkazy	31
17. Zhodnotenie vonkajších vplyvov obce	32
AIII. Zhodnotenie súčasného stavu územia obce a swot	33
B. Strategická časť	36
18. Vymedzenie pojmov	38
19. Vízia obce	38
20. Priority a ciele	39
C. Programová časť	46
21. Opatrenia a aktivity	46
22. Merateľné ukazovatele realizácie opatrení	59
D. Realizačná časť	61
23. Manažment programu rozvoja obce	61
24. Monitorovanie a hodnotenie programu rozvoja obce	63
25. Komunikácia programu rozvoja obce	66
26. Akčný plán obce na roky 2023 – 2024	67
E. Finančná časť	69
Záver	70

ÚVOD

Obec Rakovec nad Ondavou rozvoj svojho územia a všetkých vzťahov v rámci obce koncepčne programuje od roku 2008, kedy bol prijatý prvý dokument PHSR obce Rakovec nad Ondavou. Realizácia aktivít v súlade s programom sa rokmi osvedčila. Investície a projekty, ktoré obec realizovala boli koordinované a nie náhodné, finančné prostriedky a granty, ktoré obec do projektov investovala boli aj vďaka programovaniu využité efektívne a hospodárne.

Pre nové programovacie obdobie 2023-2028 sa obec Rakovec nad Ondavou rozhodla pripraviť Program rozvoja a sociálneho rozvoja obce Rakovec nad Ondavou (ďalej „Program rozvoja obce“) v nadväznosti na prijaté nadnárodné a národné dokumenty a aktuálnu legislatívu a v súlade s aktuálnym stavom rozvoja obce.

1. PROGRAM HOPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE RAKOVEC NAD ONDAVOU

1.1. ÚČEL PROGRAMU ROZVOJA OBCE A JEHO SPRACOVANIE

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Rakovec nad Ondavou na roky 2023-2028 je koncepčný dokument, ktorý hodnotí predchádzajúce obdobie z hľadiska naplnenia programovaných cieľov, popisuje kľúčové javy v obci, hodnotí ich a navrhuje k nim strednodobé priority a opatrenia. Ich realizácia by mala viesť k ďalšiemu pozitívnemu rozvoju obce v strednodobom horizonte. Program rozvoja obce odpovedá na otázku, ako naďalej koordinovať činnosť vo vnútri obce tak, aby sa dosiahlo riešenie problémov, ktoré sú spoločné pre všetkých obyvateľov obce.

Program rozvoja obce je dokumentom, ktorý vychádza zo znalostí daného územia, starostlivo mapuje jeho zdroje a usiluje o dosiahnutie verejného prospechu. Zároveň využíva silné stránky a príležitosti a minimalizuje slabé stránky v prospech stanovenia reálnych cieľov. Schválenie Programu rozvoja obce je podmienkou na predloženie žiadosti obce o poskytnutie dotácie zo štátneho rozpočtu a z doplnkových zdrojov (finančné prostriedky z fondov EÚ poskytované podľa osobitných predpisov).¹

Kľúčovou ambíciou pri spracovaní Programu rozvoja obce je skutočnosť, že využitie finančných, materiálnych a ľudských zdrojov je limitované a je potrebné ich užívanie programovať tak, aby z toho mala obec a jej obyvatelia čo najväčší úžitok a efekt. Skúsenosť z predchádzajúcich rokov potvrdila, že šikovným manažmentom obce sa to dá.

Program rozvoja obce Rakovec nad Ondavou do roku 2028 je strednodobým programom pre pokračovanie naštartovaných dlhodobých procesov, ktoré vedú ku zlepšeniu sociálno-ekonomických podmienok života obce a jej obyvateľov. Je návodom pre individuálne

¹ § 8 odsek 6 zákona č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov

projekty obce, jej podnikateľského zázemia, spolkov, či záujmových organizácií pri spoločnom úsilí o vlastný rozvoj.

Pracovnou a riadiacou skupinov pri spracovaní dokumentu sú starosta obce, zamestnanci obce, hlavný kontrolúr obce a obecné zastupiteľstvo obce. Pri spracovaní Programu rozvoja obce mala táto pracovná skupina na zreteli záujmy rozvoja obce, ale aj záujmy podnikateľov a ďalších subjektov, ktoré priamo aj nepriamo svojim pôsobením ovplyvňujú rozvoj obce a príslušného regiónu. Program rozvoja obce tak svojim reálnym obsahom zodpovedá potrebám obce, potrebám jej obyvateľov aj potrebám ďalších subjektov v nej pôsobiachich.

1.2 ZÁMER SPRACOVANIA PROGRAMU ROZVOJA OBCE

Názov dokumentu	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Rakovec nad Ondavou na roky 2023-2028
Forma spracovania	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Rakovec nad Ondavou je koncepčne spracovaný dokument ako celok s podporou orgánov obce zúčastnených na jeho tvorbe. Pri spracovaní Programu rozvoja obce je použitá kombinácia expertnej a komunitnej metódy, kde návrhy častí Programu rozvoja obce boli doplňované, pripomienkované starostom obce, poslancami obecného zastupiteľstva obce a ďalšími autoritami obce s cieľom dosiahnuť maximálnu dohodu o rozvoji obce. Zdrojom informácií bol starosta obce, zamestnanci obce a ďalšie orgány a inštitúcie verejnej správy. Spracovatelia vychádzali z poznatkov získaných od orgánov obce a využili získané iniciatívne návrhy zo stretnutí s riadiacou skupinou a s pracovnou skupinou. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Rakovec nad Ondavou je v súlade s národnými a regionálnymi koncepčnými dokumentmi aj v súlade s aktuálnou legislatívou v Slovenskej republike.
Riadenie procesu spracovania	Proces spracovania Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Rakovec nad Ondavou koncepčne aj metodicky riadi a spracováva starosta obce a zamestnanci obce. Riadiaca a Pracovná skupina: MVDr. Peter Olejník, starosta obce Rakovec nad Ondavou, Marek Bakajsa, zástupca starostu obce Rakovec nad Ondavou, Radoslav Šuhajda, poslanec Obecného zastupiteľstva Rakovec nad Ondavou, Bc. Ján Potocký, poslanec Obecného zastupiteľstva Rakovec nad Ondavou, Ing. Maroš Minár, poslanec Obecného zastupiteľstva Rakovec nad Ondavou, Igor Radyk, poslanec Obecného zastupiteľstva Rakovec nad Ondavou, Peter Bakajsa, poslanec Obecného zastupiteľstva Rakovec nad Ondavou, Juraj Leško, poslanec Obecného zastupiteľstva Rakovec nad Ondavou, František Bezek, poslanec Obecného zastupiteľstva Rakovec nad Ondavou, Oľga Naščáková, poslankyňa Obecného zastupiteľstva Rakovec nad Ondavou, PhDr. Ing. Stanislava Minárová, PhD., hlavná kontrolórka obce Rakovec nad Ondavou, Martina Šuhajdová, zamestnanec obce Rakovec nad Ondavou, Miroslava Štefušová, zamestnanec obce Rakovec nad Ondavou, Bc. Anna Fedorišinová, zamestnanec obce Rakovec nad Ondavou
Obdobie spracovania	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Rakovec nad Ondavou bol spracovaný v období január – máj 2023

1.3 HARMONOGRAM SPRACOVANIA PROGRAMU ROZVOJA OBCE

Termín: január – máj 2023	I.	II.	III.	IV.	V.
Úvod					
Analytická časť					
Strategická časť					
Programová časť					
Realizačná časť					
Finančná časť					
Záver					

1.4 VÝCHODISKOVÉ DOKUMENTY PRE SPRACOVANIE PROGRAMU ROZVOJA OBCE

Právnym rámcom spracovania Programu rozvoja obce Rakovec nad Ondavou sú ustanovenia viacerých osobitných predpisov. V súlade s ustanovením zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov obec pri výkone samosprávy schvaľuje koncepciu rozvoja jednotlivých oblastí života obce.² Schvaľovať koncepcie rozvoja jednotlivých oblastí života obce je vyhradené obecnému zastupiteľstvu obce.³ Program rozvoja obce je strednodobý rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii a zohľadňuje ciele a priority ustanovené v programe rozvoja vyššieho územného celku, na území ktorého sa obec nachádza.⁴ Ustanovenia ďalších osobitných predpisov týmto nie sú dotknuté.

Východiskom Programu rozvoja obce Rakovec nad Ondavou sú aj ustanovenia vnútorných predpisov riadenia obce. Program rozvoja obce je v súlade s ustanoveniami Štatútu obce Rakovec nad Ondavou, v súlade s ustanoveniami Územného plánu obce Rakovec nad Ondavou a zároveň zohľadňuje ciele a priority ustanovené v programe rozvoja Košického samosprávneho kraja.

² § 4 odsek 3 písmeno j) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov

³ § 11 odsek 4 písmeno c) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, § 8 odsek 5 zákona č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov

⁴ § 8 odsek 1 zákona č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov

Programová a strategická časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Rakovec nad Ondavou zohľadňuje najmä nadnárodné a národné koncepčné dokumenty.

Členskými štátmi OSN bola v roku 2015 prijatá Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj. Agendu 2030 tvorí súhrn globálnych záväzkov, ktorými medzinárodné spoločenstvo reaguje na najzávažnejšie výzvy súčasnosti. Zmena klímy, chudoba, zvyšujúce sa ekonomické a sociálne nerovnosti alebo neudržateľnosť prevládajúcich vzorcov výroby a spotreby sú komplexné a navzájom previazané problémy, ktoré nie je možné riešiť izolovane. Zodpovednosť za Agendu 2030 je v podmienkach Slovenskej republiky rozdelená medzi viaceré orgány štátnej správy. Na základe rámca medzinárodných dokumentov (Agenda 2030 a ďalšie) a z potreby zvýšiť efektívnosť jednotlivých priestorovo relevantných rezortných politík ich priestorovou, časovou a vecnou koordináciou bol vypracovaný základný implementačný dokument plnenia národných priorít Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj Organizácie spojených národov v Slovenskej republike: Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030 – dlhodobá stratégia udržateľného rozvoja Slovenskej republiky – Slovensko 2030 – nové znenie (ďalej len „Slovensko 2030“) ako Národná stratégia regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, „východiskový strategický dokument, ktorý komplexne určuje strategický prístup štátu k podpore regionálneho rozvoja v dlhodobom období pri rešpektovaní princípov trvalo udržateľného rozvoja.“⁵ Slovensko 2030 zároveň reflektuje na aktuálne programové dokumenty Európskej únie, ktoré vznikajú v súvislosti so začiatkom nového programového obdobia Európskej únie 2021-2027.

Slovensko 2030 definuje priority a ciele rozvoja Slovenska v troch integrovaných rozvojových programoch pokrývajúcich kľúčové oblasti rozvoja: ochrana a rozvoj zdrojov, ich udržateľné využívanie a rozvoj komunít. Tieto programy sú chápané ako prierezové, integrujúce problematiku rôznych rezortov a rôznych úrovní štátnej správy a územnej samosprávy. Reagujú na hlavné výzvy nielen na národnej úrovni, ale berú do úvahy špecifiká regiónov Slovenska.

1.5. ZOZNAM ANALYZOVANÝCH KONCEPČNÝCH DOKUMENTOV

Názov dokumentu	Platnosť dokumentu	Úroveň dokumentu	Zdroj
Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj	2030	nadnárodná	www.mirri.gov.sk
Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030 – dlhodobá stratégia udržateľného rozvoja Slovenskej republiky – Slovensko 2030	2030	národná	www.mirri.gov.sk
Východiskový návrh priorít SR pre politiku súdržnosti na programové obdobie 2021-2027	2030	národná	www.mirri.gov.sk

⁵ §6 odsek 1 zákona č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov

1.6. HODNOTENIE PREDCHÁDZAJÚCEHO PROGRAMU ROZVOJA OBCE

V súlade s Programom rozvoja obce Rakovec nad Ondavou pre roky 2016-2022 realizovala obec Rakovec nad Ondavou viaceré rozvojové projekty, ktoré skvalitnili život obyvateľov aj návštevníkov obce a jej okolia. Obec sa vďaka svojmu plánovaniu mohla uchádzať o ponúkané granty a iné nenávratné finančné prostriedky a vo viacerých žiadostiach bola úspešná. Obec využila nenávratné finančné prostriedky a ďalšiu grantovú pomoc v prospech vlastného rozvoja a s využitím týchto prostriedkov mohla realizovať najmä finančne náročné prioritné investičné aktivity, ale aj ďalšie projekty zamerané na skvalitnenie života v obci. Prehľad realizovaných investícií a aktivít je uvedený v tabuľke.

Tabuľka: Prehľad realizovaných investícií a aktivít v obci od roku 2016

Názov projektu	Termín realizácie	Donor	Prijatá dotácia	Vlastné zdroje
Rekonštrukcia knižnice	2016	Ministerstvo financií	13 500,-	10 000,-
Kamerový systém v obci	2016	Ministerstvo vnútra	7 890,-	6 300,-
Varím, varíš, varíme	2016	Nafta a.s.	1 000,-	800,-
Fitnespark	2017	Nafta a.s.	1 000,-	
Rekonštrukcia telocvične	2017	Ministerstvo financií	3 000,-	10 500,-
Kamerový systém v obci - doplnenie	2017	Ministerstvo vnútra	6 286,08	1 557,60
Tribúna a striedačky na futbalové ihrisko	10/2018	Slovenský futbalový zväz	10 000,-	3 876,80
Deti na ihrisko	9/2018	Ministersvo vnútra SR	10 000,-	2 500,-
Fitnespark - doplnenie	10/2018	Nafta a.s.	10 000,-	200,-
Kanalizácia a ČOV Rakovec nad Ondavou	11/2018	Envirofond	145 000,-	7 631,58
Ozvučenie KD	8/2019	Nafta a.s.	1 000,-	1 352,-
Rekonštrukcia šatne na futbalovom ihrisku	9/2019	Úrad vlády SR	10 000,-	1 200,-

Chodník - Kriví	9/2019	Ministerstvo financií SR	13 500,-	22 500,-
Kanalizácia a ČOV Rakovec nad Ondavou	9/2019	Envirofond	49 968,42	2 631,58
Miestne komunikácie	10/2019	Ministerstvo financií SR	15 000,-	17 644,51
Chodník pri kaštieli	11/2019	Úrad predsedu vlády SR	20 000,-	1 480,-
Ved'me deti k športu	12/2019	Ministerstvo vnútra SR	5 000,-	2 078,37
Zdravo a bezpečne	11/2020	Nadácia EPH, Nafta	1 000,-	330,01
Vybudovanie a zlepšenie technického stavu učební ZŠ s MŠ Rakovec nad Ondavou	5/2020-11/2022	MIRRI	108 899,11	5 880,68

1.7 OSNOVA PROGRAMU ROZVOJA OBCE

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Rakovec nad Ondavou analyzuje aktuálny stav a formuluje aktuálne kľúčové problémy obce, jasne vymedzuje jej strategické ciele, identifikuje rozvojové priority a definuje opatrenia. Konceptne navrhuje rad na seba nadväzujúcich krokov, ktorými sa koordinuje činnosť vo vnútri obce tak, aby sa dosiahlo riešenie problémov v prospech obyvateľov. Program rozvoja obce je spracovaný v zhode s programovými princípmi Európskej únie, ktoré kladú dôraz na plánovanie a súlad medzi názormi verejnej správy, podnikateľského a občianskeho sektora. Program rozvoja obce je v súlade s prijatými koncepciami štátu, vyššieho územného celku, rezortnými stratégiami, záujmami ochrany životného prostredia aj kultúrneho dedičstva. Jeho obsahová štruktúra zodpovedá aktuálnym potrebám a tvoria ju časti:

- Úvod
- Analytická časť
- Strategická časť
- Programová časť
- Realizačná časť
- Finančná časť
- Záver

1.8 PLATNOSŤ A ÚČINNOSŤ PROGRAMU ROZVOJA OBCE

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Rakovec nad Ondavou je pre obec platný dňom jeho schválenia Obecným zastupiteľstvom obce Rakovec nad Ondavou a účinný dňom nasledujúcim po dni schválenia alebo neskôr, v súlade s uznesením Obecného zastupiteľstva obce Rakovec nad Ondavou. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Rakovec nad Ondavou je účinný na dobu určitú do 31. decembra 2028. Účinnosť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Rakovec nad Ondavou môže obec predĺžiť najviac o dvadsaťštyri mesiacov.

Podmienkou predĺženia účinnosti Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Rakovec nad Ondavou je schválenie predĺženia jeho účinnosti obecným zastupiteľstvom obce.

A. ANALYTICKÁ ČASŤ

2. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O OBCI RAKOVEC NAD ONDAVOU

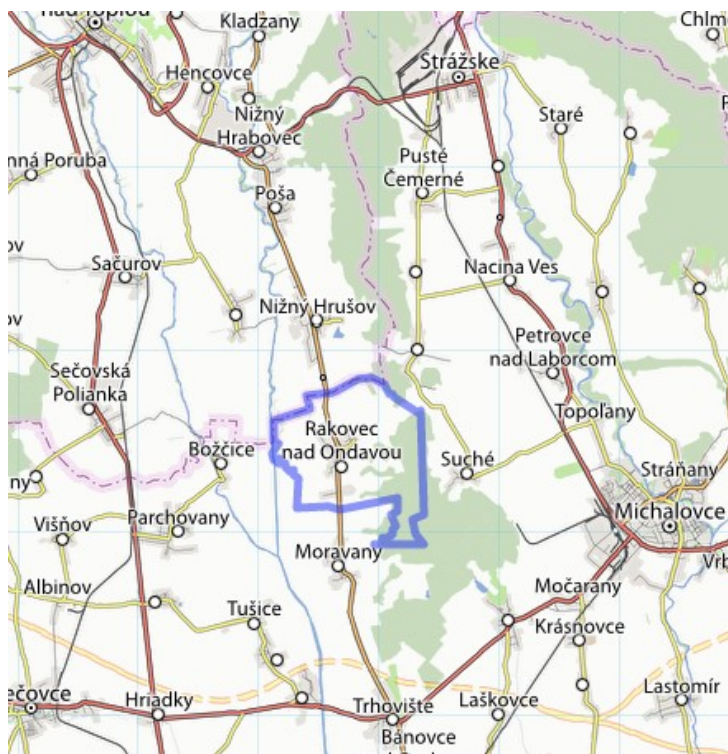
2.1 PREHĽAD ZÁKLADNÝCH ÚDAJOV

Názov obce:	RAKOVEC NAD ONDAVOU
Samosprávny kraj:	Košický samosprávny kraj
Okres:	Michalovce
Počet obyvateľ'ov k 31.12.2022:	1024
Rozloha:	1522 ha
IČO:	00325708

2.2 GEOGRAFICKÁ POLOHA OBCE

Obec Rakovec nad Ondavou sa rozprestiera v severozápadnej časti Východoslovenskej nížiny na západnom úpätí Pozdišovskej pahorkatiny. Vo vyšších polohách je listnatý les. Smerom na západ prechádza do nivy Ondavy.

Obec leží cca. 18,5 km západne od okresného mesta Michalovce. Z dopravného hľadiska je obec prístupná cestnou komunikáciou II. triedy č. 554 Nižný Hrabovec – Trhovište. Obec leží v údolí rieky Ondavy nad jej sútokom s Topľou na hrane nížinnej Pozdišovskej pahorkatiny. Hranice katastra obce tvoria súčasne aj hranice Michalovského, Vranovského a Trebišovského okresu. Chotár je z väčšej časti odlesnený, poľnohospodársky využívaný, lesy vo východnej časti sú listnaté oddeľujúce od Rakovca obce Suché a Lesné. Cez obec prechádza štátna cesta II. triedy 554 Nižný Hrabovec – Trhovište, ktorá tvorí pozdĺžnu kompozičnú os obce severojužným smerom.

2.3 HISTÓRIA OBCE

Úrodné nížiny a bohatstvo rieky **Ondavy** lákali k osídleniu už v dávnych dobách. Našli sa tu osídlenia z mladšej doby bronzovej a mohyly tzv. mohylovej kultúry z konca eneolitu a začiatku doby bronzovej. V r. 1987 pri prácach na vojenskom objekte (na vršku Kozák) sa našlo 6 ks poľských mincí Jána Kazimíra z r. 1668.

Po prvýkrát sa obec Rakovec spomína v listine Jágerského biskupa Lamperta z r. 1226 pod názvom RAKOUCH. Pozdejšie sa názov obce menil podľa toho, ku ktorému panstvu obec patrila.

Napr. rok:

1329 – Rakouch

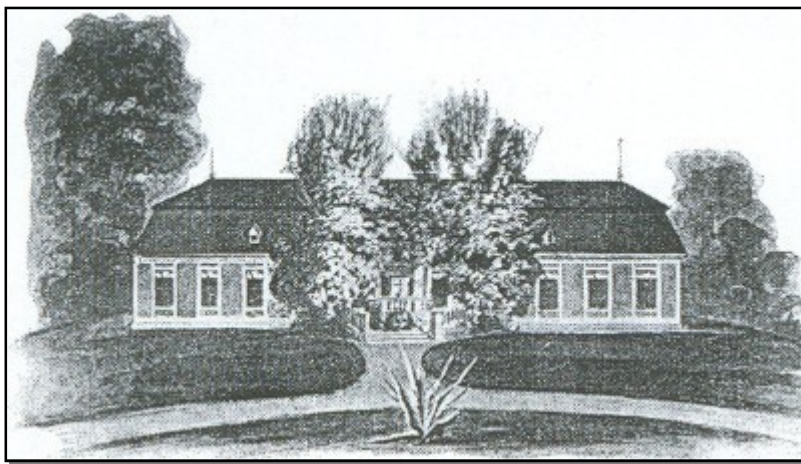
1357 – Rachkolch

1405 – Vagykouch

1433 – Rakaucz

1773 – Rakowecz

1927 – Rakovec nad Ondavou

Územie obce patrilo do Zemplínskej župy, okresu Michalovce. Terajší názov obec Rakovec dostala po zemianskej rodine Rákócziovcov, ktorá tu mala po dlhý čas veľké pozemky. O predkoch Rákócziovcov vieme, že osada Rákócz v župe Zemplín, bola pramajetkom rodu Bogáth – Radván. Spomedzi tu spomínaných členov rodiny a podľa listiny z r. 1328, otec Balazsa Mihály používal prímeno Rákóczi (de Rakolch – Rakovecký), čo znamená, že bol majiteľom osady Rákócz a pravdepodobne tam aj býval. Od tých čias táto vetva rodu Bogáth – Radván používa stále meno Rákóczi. V rodinnej kronike z roku 1357 sa spomína, že rakovec bol rozkvitajúcou osadou a majiteľom osady bol Istvánfy Dominik.

V spisoch rodu grófov Andrassy z r. 1392 sa dočítame, že pri rozdeľovaní jágerského biskupstva, do ktorého patrili aj majetok osady Rákócz, sa podieľali synovia statkárov Morvay Gyapola András, János a Ladislav, ako aj synovia Jakuba, Mikuláš a Peter. Ďalšími významnejšími statkármi v XV. storočí boli rodina Csapi (1463), rodina Gyapoly, rod. Morvay (1415 - 1459). Sl. Vedec Matej Bel vo svojom diele NOTITIA HUNGARYAE novae ... o osade Rakovec píše ako o vlastníctve grófa Žigmunda Rákócziho a Pavla Okoličianskeho, ktorým patrili roľnícky majer RIČEJOV. Matej Bel v správe uvádza, že Rakovec ležiaci na svahu má úrodnú pôdu a bohaté pastviny v lesoch. Obyvateľmi tu boli z väčšej časti Slováci. V tom čase sídlili v obci 2 – 3 Maďari, z ktorých, ako píše autor, citujem: „... medzi nimi najprednejší Andrej Rákóczi, ktorý pochádza z tých istých predkov ako knieža tohto mena, najšťachtnejší výhonok rodu. Dosiahol šťastie so svojimi predkami. Tento Rákóczi nedosahuje takú vysokú hodnotu, žije však pokorne a počestne, má v moci časť dediny, druhá časť je odovzdaná do zálohy Szirmayovcom...“. Toto dielo písané po latinsky z roku 1743 nebolo dosiaľ publikované, časť jeho prekladu sa nachádza v Zemplínskom múzeu v Michalovciach.

V tomto diele je spomínaný Juraj Rákóczy, vodca protihabsburského stavovského povstania, ktorý bol sedmohradským kniežaťom známym z Rákócziho povstania, ktoré dostalo po ňom pomenovanie. Tento svojím testamentom, okrem iného prenecháva obec Rakovec svojim deťom. Tieto pozemky vlastnili z rodu Rákócziovcov Juraj, Ľudovít, František, Michal a Andrej. Po smrti Andreja Rákócziho Mária Terézia v r. 1754 darovala časť pozemkov obce Jánovi RHOLYICZANIMU za jeho vojenské služby. Postupne majetky v obci patrili rodinám Szirmayovcom (18. – 19. storočie), rod. Boronkayovej, Szulyovskej a Dereczinyiovej. V 20. stor. vlastnili terajšie majetky Wengerszkovci a Žinčakovci. Pri rieke Ondave bola asi v 15. stor.

osada nazývaná podľa maď. prameňov Čukohara. Pretože rieka Ondava nebola v tých časoch zregulovaná, osada bola často zaplavovaná a z toho dôvodu sa obyvateľstvo z osady vysťahovalo. Povráva sa, že ľudia z tejto osady sa usadili na druhej strane rieky a založili osadu Božčice. Okrem tejto osady bola ďalšia, ktorá sa nazývala Dubník. Meno vraj dostala podľa dubového hája, ktorý sa tu rozprestieral. Podľa prvého sčítania ľudu v Rakúsko - Uhorsku v roku 1781 za vlády Márie Terézie bolo v obci 26 podd. sedliackych rodín, 6 rodín želiarskych a 6 podželiarskych, urbársku pôdu tvorilo 169 ha. Pri ďalšom sčítaní ľudu v roku 1785 bolo už v obci 74 domov, v ktorých žilo 127 rodín, čo bolo 751 obyvateľov. Z toho: muži: 374, ženy 376. Z mužov bol 1 kňaz a 7 šľachticov. Podľa národnosti bolo v obci v roku 1881 34 Maďarov, 44 Nemcov, 702 Slovákov a 19 občanov nerozpráva. Podľa vierovyznania bolo 590 gr. kat., 135 rím. kat., 20 evanjelikov, 14 kalvínov, 40 židov. Písať a čítať vedelo 242 osôb. Na tie časy to už bola veľká obec. Obyvateľstvo sa živilo poľnohospodárstvom, ovocinárstvom a rybolovom.

V roku 1866 celá obec vyhorela. Povráva sa, že oheň úmyselne založil istý furman, ktorému ukradli prikrývky na kone. Po tejto katastrofe žilo obyvateľstvo vo veľkej biede. Už v r. 1851 sa v obci spomínajú 3 kaštiele. Jeden patrili rodine Boronkayovej, druhý rodine Szirmay a tretí rodine Szulovských.

Rodina Boronkayová sa však zadlžila a banka zabavila ich majetok aj s kaštieľom a predala ho Miškovi. Miško ho predal Gruticovi, ktorý bol v príbuzenskom vzťahu s grófom Biordym. Ten ho od neho odkúpil. V roku 1907 žije v obci 981 obyvateľov, obec má vlastného notára a matriku. Medzi dominanty obce patrí gr. kostol – cerkev, ktorá bola postavená v r. 1760. Druhou dominantnou je kaštieľ rodiny Szirmay. Je to barok. – klas. stavba z 2. pol. 18. stor.

Skončenie II. svetovej vojny 30. 11. 1944 pripomína tabuľa na Obecnom úrade. Súčasťou histórie obce je aj pomník SNP od Fr. Patočku z r. 1958 a tvz. Svätý dub, ktorý stojí nad dedinou za Domovom sociálnych služieb. Pred rokom 1866 bola postavená prvá škola, ktorá však pri požiari v r. 1866 vyhorela. V roku 1907 bola postavená nová škola. Až do r. 1918 bola vyučovacím jazykom maďarčina. Po tomto roku sa začalo vyučovať slovensky. Postupne sa priestory školy rozširovali o miestnosti v kaštieľoch a v r. 1964 sa začalo s výstavbou novej školy, ktorú postavili v parku pri kaštieľoch. Vyučovanie v nej začalo v r. 1967.

2.4 PRÍRODNÉ DANOSTI

Najvýznamnejšou prírodnou danosťou je svätý dub – druhý najstarší exemplár duba letného na Slovensku. Dub má vek cca. 570 rokov, výšku takmer 30 metrov a obvod kmeňa 740 centimetrov. Jedná sa o majestátny strom, ktorý tvorí pýchu obce.

2.5 SYMBOLY OBCE

Obecnými symbolmi sú:

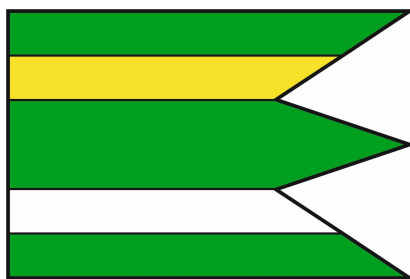
- a) erb obce Rakovec nad Ondavou (obr. č. 1)
- b) zástava obce Rakovec nad Ondavou (obr. č. 2)

c) pečať obce Rakovec nad Ondavou (obr. č. 3)

(obr. č.1)

Erb obce Rakovec nad Ondavou je tvorený v zelenom štíte na zelenej, striebornými šikmými pruhmi členenej pažiti stojaca strieborná, ostrím doprava smerujúca kosa na zlatej rukoväti.

(obr. č. 2)

Zástavu obce Rakovec nad Ondavou tvorí päť pozdĺžnych pruhov vo farbách zelenej (1/6), žltej (1/6), zelenej (2/6), bielej (1/6) a zelenej (1/6). Zástava má pomer strán 2:3 a ukončená je tromi cípmi, t.j. dvomi zástrihmi, siahajúcimi do tretiny listu vlajky.

(obr. č. 3)

Pečať obce Rakovec nad Ondavou je okrúhla, uprostred so symbolom obce a kruhopolisom: „OBEC RAKOVEC NAD ONDAVOU“.

2.6 ZAČLENENIE OBCE DO MIESTNEJ AKČNEJ SKUPINY A MIKROREGIÓNU

Obec má právo združovať sa s inými obcami v záujme dosiahnutia spoločného prospechu.⁶ Obce môžu spolupracovať na základe zmluvy uzavretej na účel uskutočnenia konkrétnej úlohy alebo činnosti, na základe zmluvy o zriadení združenia obcí, zriadením alebo založením právnickej osoby podľa osobitného zákona.⁷

Obec Rakovec nad Ondavou je partnerom Miestnej akčnej skupiny, ktorej partnermi sú aj ďalšie obce a zástupcovia súkromného a občianskeho sektora. Miestna akčná skupina funguje na princípoch spájania aktivít, ktoré podporujú hospodársky rozvoj vidieka (Leader) a spolupracuje na rozvoji svojho územia a získavaní finančných prostriedkov zo zdrojov Európskej Únie a z národných programov. Cieľom princípu Leader je podpora obyvateľov vidieka, aby na základe vzájomnej spolupráce rozhodovali o svojej budúcnosti, aby rozmýšľali nad potenciálom a smerovaním rozvoja oblastí, v ktorých žijú, a aby spoločne realizovali rozvojové stratégie. Partnermi miestnej akčnej skupiny sú aj: Tušice, Tušická Nová Ves, Horovce, Moravany, Trhovište, Bánovce nad Ondavou, Ložín, Bracovce, Falkušovce, Kačanov, Markovce, Malčice, Petrikovce.

Obec Rakovec nad Ondavou je zároveň jedným z členov mikroregiónu POONDAVIE. Hlavným cieľom mikroregiónu je rozvoj územnej samosprávy, príprava, presadzovanie a realizácia spoločných cieľov a záujmov v rôznych oblastiach rozvoja a spoločenského života a pre hospodársky a sociálny rozvoj územných samospráv združených v rámci mikroregiónu. Členmi mikroregiónu sú aj obce: Tušice, Tušická Nová Ves, Horovce, Moravany, Trhovište, Bánovce nad Ondavou, Ložín, Bracovce, Falkušovce, Kačanov, Markovce, Malčice, Petrikovce.

⁶ § 1 odsek 3 zákona o obecnom zriadení

⁷ § 20 odsek 1 zákona o obecnom zriadení

A I. ANALÝZA VNÚTORNÉHO PROSTREDIA OBCE

3. KRAJINA

3.1. CHARAKTERISTIKA ÚZEMIA OBCE A VYUŽITIE KRAJINY

Okres Michalovce a v ňom nachádzajúca sa obec Rakovec nad Ondavou po územnom a správnom usporiadaní v zmysle zákona NR SR č. 221/1996 Z.z. zaberá územie ohraničené na severe pohorím Vihorlatských vrchov. Na juhu jeho prirodzenú hranicu tvorí rieka Latorica a konfigurácia územia má rovinatý charakter. Na východe okres Michalovce hraničí s novovytvoreným okresom Sobrance a sčasti s Ukrajinou. Západným susedom sú okresy Trebišov a Vranov nad Topľou. Severnú hranicu okresu Michalovce tvorí hranica s okresom Humenné patriacim do Prešovského kraja.

Územie okresu leží v karpatskej sústave. Rozprestiera sa na rozsiahlom území vnútorných a vonkajších karpatských formácií. Ílovce, pieskovce, konglomeráty s flyšovými fáciami z doby eocénu a paleocénu sú prevládajúcou horninovou formáciou tejto série. Južná časť územia pokrýva územie medzihorských dolín pozostávajúcich z neogénnych, bahenných, fluvialno-bahenných, alebo príležitostne lagúnnych, hlinitých, či piesočito-štrkových usadenín. Andezitové a pyroklastické formácie, ktoré vytvárajú reťazec Vihorlatského pohoria severovýchodne od Michaloviec a Slánske vrchy prechádzajúce od severu k juhu majú pôvod v neogénnom vulkanizme.

Spôsob využitia ornej pôdy je viazaný na klimatické podmienky a pôdne typy danej oblasti. Poľnohospodárska výroba sa zmeriava hlavne na rastlinnú výrobu, ale aj živočíšnu výrobu, chov hovädzieho dobytku. Územie obce Rakovec nad Ondavou patrí do krmovinárskej výrobnjej oblasti. Hlavné plodiny, ktoré sa tu pestujú sú obilniny, kukurica, krmoviny. Podrobný prehľad využívania pozemkov v katastrálnom území obce je uvedený v tabuľkách.

Tabuľka: Využívanie pozemkov v katastrálnom území obce

Lesné pozemky	Vodné plochy	Zastavané plochy	Ostatné plochy	Orná pôda	Vinice	Záhrady a ovocné sady	Lúky a pastviny	Celkom v ha
274,99	19,34	67,09	73,64	754,40	19,63	124,27	188,41	1521,77

Do prirodzenej skladby takmer všetkých rastlinných spoločenstiev v posledných desaťročiach zasiahli vodohospodárske úpravy, intenzifikácia poľnohospodárstva a ďalšie antropogénne faktory. Dominantný druh vysokej drevinnej zelene je najmä vrba biela, vrba popolavá, vtrúsene vrba rakyta, topol osikový, jaseň štíhly, jelša lepkavá a v podraсте krušina jelšová, bršlen európsky, svíb krvavý, kalina obyčajná, baza čierna a iné.

Na riečne údolie Ondavy sa viaže východoslovenská, obojstranná, severojužná migračná trasa hlavne avifauny európskeho významu. Významnými centrami migrujúcich druhov sú vodné biotopy so stálou vodnou plochou. Migrácia územím má celoročný charakter. Okrem jarného a jesenného ťahu územím migrujú severské druhy aj v zimnom období.

Zloženie fauny dotknutého územia nie je také pestré ako v hornatých častiach Slovenska. Riešené územie je z hľadiska fauny málo významné. Ide o intenzívne využívanú poľnohospodársku krajinu, v ktorej sú živočíšne spoločenstvá pomerne chudobné a značne narušené antropogénnou činnosťou.

4. OBYVATEĽSTVO

4.1 VÝVOJ POČTU OBYVATEĽOV

Sledovaným obdobím pre hodnotenie vývoja počtu obyvateľov je obdobie ôsmich rokov predchádzajúcich roku spracovania Programu rozvoja obce. Analýza vstupných údajov umožňuje formulovať záver, že počet obyvateľov v sledovanom období v poslednej takmer dekáde rokov kolíše a prípadne mierne klesá, čo vypovedá o primerane stabilizovanom demografickom vývoji obce. Stagnujúci demografický vývoj je ovplyvnený podmienkami pre život v obci. Obec má záujem vytvárať podmienky pre individuálnu výstavbu domov, ale zabezpečenie zázemia služieb potrebných pre život najmä mladých rodín v obci je nepostačujúci. Klesajúci demografický vývoj môže z dlhodobého hľadiska znamenať aj postupnú stratu možnosti rozvoja obce. Kľúčovými nástrojmi obce pre udržateľnosť pozitívneho demografického vývoja je zabezpečovanie a rozvoj všetkých samosprávnych úloh, ktoré sú obci kladené ako povinnosť.

Tabuľka: Vývoj počtu obyvateľov v obci

2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
1025	1031	1034	1038	1049	1037	1027	1038	1024

V obci dominujú obyvatelia slovenskej národnosti, tvoria viac ako 97% z celkového počtu obyvateľov. Z ostatných národností sa obyvatelia obce hlásia k maďarskej, českej, ukrajinskej a rómskej národnosti.

Tabuľka: Zastúpenie národnosti v obci

Národnosť	Počet obyvateľov	%
slovenská	1010	97,33
česká	3	0,28
maďarská	5	0,48
ukrajinská	3	0,28
rómska	2	0,19
nezistená	15	1,44

stav k 31.12.2021

4.2 VEKOVÁ ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽOV

V obci je možné sledovať primeraný stav obyvateľov v produktívnom veku ku obyvateľom, ktorí sú v dôchodkovom veku. O vekovej štruktúre obyvateľov najlepšie vypovedá index starnutia, ktorý v obci dosahuje hodnotu 1,31. Aktuálna hodnota indexu starnutia v obci vypovedá o klesajúcom stave vývoja populácie v obci, so sklonom k starnutiu, čo je všeobecný stav zodpovedajúci vývoju v takmer všetkých regiónoch Slovenska.

Tabuľka: Zastúpenie vekových kategórií v obci

0 – 14 rokov	14 – 30 rokov	30 – 65 rokov	viac ako 65 rokov
136	165	529	179

stav k 31.12.2021

4.3 VZDELANOSTNÁ ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽOV

Vzdelanie obyvateľov obce úzko súvisí so schopnosťami a zručnosťami uplatniť sa na trhu práce, najmä v obci a priľahlom regióne. V obci celkovo prevažujú obyvatelia v aktívnom veku s učňovským vzdelaním bez maturity a so stredným odborným vzdelaním s maturitou. Početná je aj skupina obyvateľov bez vzdelania alebo so základným vzdelaním. Podiel vysokoškolsky vzdelaných ľudí nie je zanedbateľný a primerane zodpovedá vzdelanostným potrebám obce a regiónu. Zo vzdelanostnej štruktúry obyvateľov obce vyplýva, že odborne remeselne zruční obyvatelia sú silným potenciálom obce. Záujem obyvateľov vzdelávať sa

prioritne v odbornom školstve rôznej úrovne zodpovedá aj pracovným možnostiam a ponuke trhu práce v obci, v regióne a v blízkom okolí.

Tabuľka: Vzdelanostná štruktúra obyvateľov v obci

Bez vzdelania / neuvedené	Základné vzdelanie	Učňovské vzdelanie bez maturity	Stredné odborné s maturitou	Všeobecné stredné, Gymnázium	Vysokoškolské vzdelanie
154	202	250	265	57	110

zdroj: sčítanie obyvateľov 2021

4.4. ZAMESTNANOSŤ OBYVATEĽOV

Obec Rakovec nad Ondavou sa nachádza v regióne so stabilne vyššou mierou nezamestnanosti ako je celoslovenský priemer. Okres Michalovce, v ktorom sa obec Rakovec nad Ondavou nachádza je v súlade s ustanoveniami zákona č. 336/2015 Z. z. o podpore najmenej rozvinutých okresov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov od roku 2017 zapísaný v zozname najmenej rozvinutých okresov. Počet nezamestnaných obyvateľov obce v produktívnom veku je dlhodobo stabilný a predstavuje 2-3 % z celkového produktívneho obyvateľstva obce, podobne ako aj počet obyvateľov, ktorých je možné zaradiť do kategórie dlhodobo nezamestnaných.

Väčšina obyvateľov obce nachádza svoje uplatnenie vo verejnom sektore, najmä na úradoch verejnej správy, v školstve a v zdravotníctve, v sociálnej oblasti, tiež v rôznych komerčných službách, v okolí poľnohospodárstve aj v stavebníctve.

Nie zanedbateľná časť obyvateľov obce odchádza za prácou v pravidelných turnusoch do vzdialenejších regiónov a do zahraničia, najmä do Čiech, Rakúska a do Anglicka. V zahraničí sa spravidla uplatnia v odvetviach priemyslu a v stavebníctve.

Na zmiernenie nezamestnanosti a udržanie pracovných návykov obec využíva projekty pre aktivačné práce, v prípade možnosti aj projekty pre absolventskú prax. Aktuálne obec poskytuje možnosť aktivačných prác len trom nezamestnaným obyvateľom obce.

4.5 DOMOVÝ A BYTOVÝ FOND

S demografickým vývojom obyvateľov v obci a pracovnými príležitosťami v regióne úzko súvisí podpora rozvoja individuálnej výstavby zo strany obce aj záujem obce zabezpečiť, alebo podieľať sa na zabezpečení sociálneho bývania v obci. Podpora rozvoja individuálnej bytovej výstavby v súlade s územným plánom obce, investície obce do infraštruktúry a záujem obce o zabezpečenie sociálneho bývania – to sú nástroje obce a jej orgánov pre podporu pozitívneho demografického vývoja obyvateľov v obci a motivácie najmä mladých rodín nevysťahovať sa z obce. Obec dlhodobo venuje pozornosť vytváraniu priaznivých podmienok pre individuálnu výstavbu domov.

Obyvatelia obce žijú prevažne v rodinných domoch, čo zodpovedá dedinskému charakteru obce. Prevažná väčšina obývaných domov je využívaná na trvalé bývanie. Viacero domov je však neobývaných, niektoré z nich slúžia na víkendovú rekreáciu ich majiteľov. Obec nemá obecné nájomné byty, ani byty na sociálne bývanie bežného, alebo nízkeho štandardu. V obci je dlhodobý záujem o nájomné bývanie, preto obec aj v záujme podpory najmä mladých rodín v obci v budúcnosti zváži využitie možnosti získania dotácií na výstavbu nájomných bytov.

Napriek priaznivým podmienkam pre individuálnu výstavbu sa najviac domov postavilo v obci do roku 1970, v poslednom období bolo postavených 7 domov.

5. OBČIANSKA VYBAVENOSŤ A ZÁZEMIE

5.1 ZDRAVOTNÉ A SOCIÁLNE SLUŽBY

V obci Rakovec nad Ondavou sa nenachádza žiadne zdravotnícke stredisko, ani ambulancia všeobecného lekára pre dospelých alebo pediatra. Najbližšie zdravotné stredisko je v obci Trhovište a v meste Michalovce, kde sa okrem ambulancií všeobecných lekárov nachádzajú aj ďalšie odborné ambulancie, vrátane stomatologickej ambulancie. V prípade potreby urgentnej pomoci, alebo v prípade vážnejších zdravotných problémov obyvatelia obce využívajú najbližšiu nemocnicu, ktorá sa nachádza v meste Michalovce. V obci Rakovec nad Ondavou nie je k dispozícii ani lekáreň.

Obec Rakovec nad Ondavou neposkytuje pre obyvateľov obce žiadne terénne, ambulantné ani pobytové sociálne služby. V rámci sociálnej pomoci obec poskytuje základné sociálne poradenstvo, zabezpečuje poskytovanie sociálnych služieb v súlade s ustanoveniami osobitného predpisu⁸ a pravidelne monitoruje potrebu sociálnej pomoci v obci tak, aby sa z dlhodobého hľadiska pripravila na poskytovanie vybraných sociálnych služieb podľa potreby. Pre zabezpečenie sociálnej starostlivosti obec prijala Komunitný plán sociálnych služieb obce Rakovec nad Ondavou. V súlade so samosprávnymi kompetenciami obec využíva inštitúty adresne určených benefitov v oblasti sociálnej alebo finančnej pomoci najzraniteľnejším skupinám obyvateľov.

Obec má jedno pohrebisko, v areáli pohrebiska je vybudovaný Dom smútku s vlastným chladiacim zariadením.

⁸ najmä zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (Živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov

5.2 OSTATNÉ SLUŽBY A OBCHODY

V obci je dostupný predaj základných potravín spojený s predajom zmiešaného tovaru v dvoch predajniach. Sortiment tovaru je postačujúci, za ďalším tovarom a službami obyvatelia dochádzajú do mesta Michalovce. Obyvatelia obce nemajú k dispozícii bankomat, v obci sa nachádza poštový úrad.

6. ŠKOLSTVO

Obec je zriaďovateľom Základnej školy s Materskou školou Rakovec nad Ondavou (ďalej aj ZŠ s MŠ Rakovec nad Ondavou) s právnou subjektivitou.

Demografický vývoj v obci korešponduje so stagnujúcim prípadne klesajúcim počtom detí v materskej aj základej škole. Materská škola má jednu triedu, navštevujú ju prevažne deti s trvalým pobytom v obci a je spádovou materskou školou na plnenie povinného predprimárneho vzdelávania pre deti s trvalým pobytom v obci Rakovec nad Ondavou. Základná škola má deväť tried, navštevujú ju žiaci s trvalým pobytom v obci Rakovec nad Ondavou a z obcí Moravany, Hrušov a Trhovišťa. Kapacita základnej školy je zo strednodobého horizontu postačujúca.

Súčasťou ZŠ s MŠ Rakovec nad Ondavou je aj školská jedáleň, ktorá zabezpečuje stravovanie pre deti, žiakov aj zamestnancov na pracovisku materskej školy. Budovy ZŠ s MŠ prešli v minulosti rekonštrukciami, zatepľovaním, vybavením učební a knižnice. V najbližšej dobe obec plánuje realizáciu zateplenia a zvýšenia energetickej účinnosti budovy telocvične.

Demografický vývoj v obci korešponduje aj so stagnujúcim prípadne klesajúcim počtom žiakov v ZŠ s MŠ Rakovec nad Ondavou.

Súčasťou základnej školy je aj školský klub detí. Stravovanie pre žiakov je zabezpečené v školskej jedálni.

Budova základnej a materskej školy si vyžaduje neustále náklady na údržbu, chod a ďalšiu rekonštrukciu. Modernizáciu si vyžadujú vnútorné priestory, triedy, sociálne zariadenia pre žiakov, elektroinštalácia, voda, odpad a ďalšie médiá.

V obci je potenciál rozšíreného vyučovania umeleckých predmetov, hudby a tanca, ale v obci sa nenachádza umelecká škola.

Tabuľka: Vývoj počtu detí v materskej škole

2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
18	17	22	23	24	24	14

Tabuľka: Vývoj počtu žiakov v základnej škole

2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
190	180	178	170	164	167	166

7. EKONOMIKA A RIADENIE OBCE

7.1 EKONOMICKÁ KONDÍCIA OBCE

Obec Rakovec nad Ondavou je subjektom verejnej správy.⁹ Finančné prostriedky, s ktorými hospodári obec sú verejnými prostriedkami.¹⁰ Verejnými prostriedkami sú aj prostriedky Európskej únie a odvody Európskej únie.

Od kondície a rozpočtovej zodpovednosti obce v priamo úmernej miere závisí schopnosť obce pripraviť projekty, štúdie, projektové dokumentácie, následne pripraviť žiadosti pre získanie nenávratných finančných prostriedkov a v neposlednom rade aj schopnosť obce schválené projekty realizovať. Obec Rakovec nad Ondavou zodpovedne pristupuje k tvorbe svojho rozpočtu, viacročného rozpočtu aj k jeho čerpaniu. Rozpočet obce neobsahuje zámery a ciele, ktoré bude obec realizovať z výdavkov rozpočtu obce (program obce). Silným nástrojom rozpočtovej disciplíny je zavedený systém finančnej kontroly, najmä základná finančná kontrola a administratívna finančná kontrola. Obec nemá žiadne úverové zaťaženie.

V majetku obce sa nachádzajú nehnuteľnosti: miestne cesty a chodníky, budova obecného úradu a kultúrneho domu obce, budovy základnej a materskej školy, budova miestnej pizzerie a budova sýpky. Majetok obce nie je v nútenej správe a nie je ani založený v žiadnej obchodnej spoločnosti.

7.2 RIADENIE SAMOSPRÁVY

Obec vo svojej činnosti zabezpečuje originálne - samosprávne kompetencie, aj prenesený výkon štátnej správy. Rýchly vývoj informačných technológií a potreba okamžitého prístupu k niektorým informáciám, ako aj program vzájomného prepojenia informácií verejnej správy vyžaduje kvalitné technické zázemie.

⁹ §3 odseky 1, 2 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy

¹⁰ §2 písmeno a) zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy

Obec Rakovec nad Ondavou má pre výkon svojich kompetencií technické a softwarové zázemie aktuálne postačujúce. S postupným rozširovaním požiadaviek na prepojenie verejnej správy bude v podmienkach obce potrebné zohľadniť pravidelnú aktualizáciu softwarového aj hardwarového vybavenia obecného úradu.

Pre zabezpečovanie malých obecných služieb nemá obec dostatočné technické a technologické vybavenie. Obci chýba drvička, premiešavač, ramenový mulčovač a ďalšie technické zázemie pre udržiavanie miestnych ciest a verejného priestranstva.

Výkonným zázemím obce a jej orgánov - starostu obce a obecného zastupiteľstva obce je obecný úrad, ktorý zabezpečuje potrebné organizačné aj administratívne úkony a komplexnú komunikáciu s občanmi. Obec zamestnáva zamestnancov na pracovisku obecného úradu. Starosta obce neustále dbá o zabezpečenie pravidelného vzdelávania zamestnancov obce v súvislosti s implementáciou aktuálnej legislatívy aj v súvislosti v rozvojom informačných technológií a využívania elektronických služieb verejnej správy. Obec je jedným z účastníkov zmluvy o zriadení Spoločného obecného úradu so sídlom v obci Trhovište.

8. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

8.1 STAV TECHNICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY

Obec má pomerne dostatočne vybudovanú technickú infraštruktúru v rámci svojho územia. Na časti územia obce je vybudovaný verejný vodovod, ktorý je v majetku Východoslovenskej vodárenskej spoločnosti, a.s. Košice. Prietok vody je dostatočný, pre zabezpečenie plynulosti dodávky vody nie je potrebné zväčšiť objem vodojemu v obci. Obec je plne zásobovaná pitnou vodou, vodným zdrojom je vodná nádrž Starina.

V 80-tych rokoch bola ukončená výstavba plynofikácie. Plynofikácia obce veľkou mierou prispela k doriešeniu situácie v zásobovaní teplom. Po komplexnej plynofikácii obce došlo k zmene používaných tuhých palív v prospech ušľachtilých palív, čo je nesporný prínosom v prospech zlepšenia životného prostredia, najmä ovzdušia. Obyvatelia využívajú tuhé palivá len prechodne, aktuálne len podľa vývoja cien v čase, ak je ponuka tuhých palív mimoriadne cenovo výhodná. Územie obce je napojené na rozvody SPP, a.s., závod Košice. Rodinné domy sú zásobované pre vykurovanie a prípravu teplej úžitkovej vody väčšinou z vlastných zdrojov tepla a to formou malých kotlov.

Systém likvidácie odpadových vôd je v obci zabezpečený kanalizáciou, ktorá je dokončená takmer na 97 %. V súčasnej dobe je potrebné už len napojenie domácnosti do dobudovanej kanalizácie v časti hlavnej cesty. Obec disponuje čističkou odpadových vôd, ktorá je v prevádzke. Verejná kanalizácia je v majetku Východoslovenskej vodárenskej spoločnosti, a. s. Košice. Kvalita povrchových a podzemných vôd je stále ovplyvnená nedobudovanou kanalizáciou, vplyvom výrobných procesov závodu Chemko, a.s. v Strážskom a tiež poľnohospodárskou činnosťou v obci.

V obci nie sú žiadne výrobné zdroje elektrickej energie. Dodávka a rozvod elektrickej energie je zabezpečovaná Východoslovenskou energetikou a.s., závod Košice. Kapacita tejto rozvodne je dostačujúca, v prípade požiadaviek je technicky realizovateľné jej navýšenie. Rozvodná vzdušná sekundárna sieť v obci je na betónových stĺpoch.

Na území obce existuje optická sieť spoločnosti Slovak Telekom a.s., vyhovujúce a postačujúce je pokrytie signálom komerčných operátorov. Územie obce je pokryté televíznym signálom. Pripojenie na internet je vyhovujúce, internet je bežne prístupný pre obyvateľstvo v dostačujúcej miere, kapacite a rýchlosti. Internetové pripojenie je hlavne cez optickú sieť a mobilných operátorov.

Obec má vybudované verejné osvetlenie, v rokoch 2017 - 2020 bola časť verejného osvetlenia čiastočne zrekonštruovaná. Verejné osvetlenie vyžaduje komplexnú rekonštrukciu a modernizáciu tak, aby zodpovedalo súčasným potrebám a podmienkam energetickej úspornosti. Obecný rozhlas si po takmer 20 rokoch bude vyžadovať komplexnú rekonštrukciu. Informovanosť obyvateľov prebieha aj elektornickými prostriedkami. Obec spravuje web stránku obce, fb stránku obce a využíva aj mobilnú aplikáciu na informovanie obyvateľov.

Obec niekoľko rokov postupne buduje kamerový systém za účelom zvýšenia bezpečnosti obyvateľov a zamedzenia vandalizmu. Potrebné je kamerový systém dobudovať, počet kamier rozšíriť a jednotlivé kamery modernizovať.

8.2 ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Na území obce vzniká komunálny odpad, hlavne zmesový odpad a biologický odpad. Obec v súlade s ustanoveniami zákona č. 79/2015Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zabezpečuje triedený zber odpadu vo všetkých komoditách komunálneho odpadu: odpad z obalov a odpad z neobalových výrobkov zo skla, z plastu, z papiera, z kovu aj viacvrstvových kombinovaných materiálov na báze lepenky, biologicky rozložiteľný odpad z domácnosti, zo záhrad a parkov, jedlé oleje a tuky, objemný odpad, odpad s obsahom škodlivých látok, drobný stavebný odpad, elektroodpad. Odvoz odpadu je zabezpečený prostredníctvom zmluvného partnera obce. Pre zvýšenie miery triedenia komunálnych odpadov obec využíva a zavádza legislatívne nástroje tak, aby boli obyvatelia obce motivovaní k zvýšeniu miery separovania a zároveň aby bol výber poplatkov za komunálne odpady postačujúci pre úhradu nakladania s odpadom a zabezpečenie jeho vývozu.

V obci sa nenachádza kompostovisko pre biologicky rozložiteľný odpad. Obec zakúpila do každej domácnosti kompostér a tie si biologicky rozložiteľný odpad kompostujú same. Obci chýba zberný dvor. Na jeho realizáciu obec v minulosti žiadala dotáciu, ale neúspešne. Vybodovanie zberného dvora je jednou z priorít, ktoré chce obec v budúcnosti zrealizovať. Zmenami v systéme prístupu k nakladaniu s odpadom je potrebné sa neustále zaoberať, najmä s ohľadom na možný vznik malých nepovolených skládok, nakoľko časti obyvateľov ešte chýba dostatočná ekologická zodpovednosť. Obec dbá na to, aby sa v jej katastri nevyskytli žiadne enviromentálne záťaž.

9. KULTÚRA A ŠPORT

Na organizovanie spoločenských a kultúrnych akcií obec využíva Kultúrny dom a amfiteáter. Kultúrny dom prešiel postupnými rekonštrukciami a aj v budúcnosti si bude vyžadovať ďalšie úpravy. Potrebná je rekonštrukcia elektroinštalácie a ostatných rozvodov médií, sociálnych zariadení aj modernizácia vybavenia kuchyne. Javisko amfiteátra postupne prešlo rekonštrukciami, ale samotný amfiteáter a park bude potrebné revitalizovať.

Ponuka kultúrnych a spoločenských aktivít je pomerne bohatá. Pod záštitou obce sa pravidelne uskutočňujú kultúrno-spoločenské podujatia: Školský ples, Žiacky ples, Karneval, Uvítanie detí do života, Stavanie mája, Cyrilo-Methodské folklórne slávnosti, Dožinky, Úcta k starším, Silvestrovská ochutnávka zabíjačkových špecialít.

Pre športové aktivity majú obyvatelia obce k dispozícii futbalové ihrisko a viacero detských ihrísk. Aj napriek týmto možnostiam občanom chýbajú častejšie športové podujatia pre deti a rodiny.

V obci sa nachádzajú tri parky s lavičkami a štyri detské ihriská s preliezkami. Na futbalovom ihrisku a v parku pri Základnej škole sa nachádzajú cvičiace stroje pre dospelých. Za ďalšími kultúrnymi, spoločenskými a športovými aktivitami, či do fitness centra majú možnosť obyvatelia dochádzať hlavne do mesta Michalovce.

10. STAV PROJEKTOVEJ PRIPRAVENOSTI

Obec Rakovec nad Ondavou má ambíciu pripraviť pre svoje potreby a investície kvalitné investičné projekty v súlade so schváleným dokumentom Programu rozvoja obce. Projekty bude obec pripravovať po schválení Programu rozvoja obce v nadväznosti na časovú os jeho plnenia a v súlade s prípravou žiadostí o nenávratné zdroje financovania.

11. ZHODNOTENIE VNÚTORNÉHO PROSTREDIA OBCE

Pre analýzu vnútorného prostredia boli identifikované viaceré kľúčové oblasti, v ktorých bol sledovaný vývoj za posledných najmenej šesť rokov. Hodnotenie vnútorného prostredia je dôležité pre rozpoznanie silných a slabých stránok obce. Pre potreby spracovania Programu rozvoja obce boli identifikované, sledované a vyhodnotené oblasti: geografia, demografia, vzdelanosť obyvateľov, zamestnanosť obyvateľov, domový a bytový fond, zdravotné, sociálne služby a služby občianskej vybavenosti, školstvo, ekonomika, technická infraštruktúra, kultúra a šport.

Medzi silné stránky obce patrí početné zastúpenie obyvateľov v produktívnom veku, prevaha obyvateľov so vzdelaním pre potreby trhu práce, ochota ľudí vzdelávať sa a rekvalifikovať.

Silné stránky obce možno hodnotiť ako výborný predpoklad pre rozvoj obce. Naopak, medzi slabé stránky je potrebné zaradiť hlavne nedostatočnú podporu podnikania a začínajúcich podnikateľov a nedostatok vlastných finančných možností obce pre väčšie rozvojové investície a aktivity.

Podrobné zhodnotenie silných aj slabých stránok obce je v SWOT.

A II. ANALÝZA VONKAJŠIEHO PROSTREDIA OBCE

12. EKONOMICKÉ SUBJEKTY A ZAMESTNÁVATELIA V OBCI

12.1 ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA VÝVOJA NEZAMESTNANOSTI V OBCI

Po prechode slovenského ekonomického systému na trhové hospodárstvo sa prejavili zmeny na trhu práce. Trh práce významne ovplyvňuje nerovnomerný rozvoj jednotlivých regiónov v rámci Slovenska. Nezamestnanosť sa zaradila medzi hlavné negatívne rysy spoločnosti, najmä v regiónoch, kde je záujem investorov z rôznych dôvodov nízky. Dlhodobá nezamestnanosť sa pritom stala ekonomickým, psychologickým, sociálnym a kultúrnym problémom. Jej dôsledkom je nútená pravidelná a dlhodobá migrácia za prácou do vzdialenejších regiónov aj do zahraničia.

Obec Rakovec nad Ondavou patrí medzi obce s dlhodobou stabilnou mierou nezamestnanosti. Dôvody takejto miery nezamestnanosti môžeme vidieť vo viacerých príčinách. V prvom rade je to zrušenie a zlikvidovanie viacerých podnikov ľahkého priemyslu, ktoré mali v regióne svoju tradíciu a zamestnávali značný počet ekonomicky aktívneho obyvateľstva. A to hlavne podniky v oblasti spracovávania potravín a poľnohospodárskych produktov, poľnohospodárske podniky, strojárske podniky, samostatne hospodáriaci roľníci a podobne. Okrem zamestnávania tieto podniky zároveň pripravovali na svoje profesie množstvo mladých ľudí v rámci učňovského a stredného odborného školstva. Ľudia, dnes už v strednom veku, vyškolení pre tieto tradičné profesie a remeslá dnes v tomto regióne nenachádzajú svoje uplatnenie.

V nemalej miere ďalšou možnou príčinou vysokej miery nezamestnanosti je aj malé zastúpenie obyvateľstva s vysokoškolským vzdelaním. Títo obyvatelia by vedeli a mali schopnosti rozvinúť v regióne malé a stredné podnikanie, prípadne pritiahnuť zaujímavého investora pre rozvoj ľahkého priemyslu. V obci je práve opačný trend, kedy obyvatelia regiónu s vysokoškolským vzdelaním sú nútení odchádzať a nájsť si svoje uplatnenie v iných častiach Slovenska a v zahraničí.

Veľkou mierou k vysokej nezamestnanosti prispieva aj nezamestnateľnosť početnej marginalizovanej skupiny obyvateľov.

V neposlednom rade je potrebné poukázať aj na ďalšiu možnú príčinu vysokej miery nezamestnanosti, a tou je nízka kúpyschopnosť obyvateľov obce aj celého regiónu. Tá má za následok likvidáciu viacerých drobných podnikateľov, ktorí zabezpečujú predovšetkým predaj poľnohospodárskej produkcie, drobné služby občianskej vybavenosti, opravárenské a drobné stavebné činnosti a podobne. V záujme poskytovania nízkych cien a prispôsobenia sa kúpyschopnosti obyvateľov tieto nemôžu vytvoriť ďalšie pracovné miesta a počítať s rozvojom vlastnej firmy.

Uvedené hlavné príčiny sú dlhodobé a ani vďaka aktívnej politike trhu práce nie sú uspokojivo minimalizované.

Územie obce Rakovec nad Ondavou podľa územnosprávneho členenia patrí do pôsobnosti Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v meste Michalovce, ktorý sa zaoberá aktívnou politikou zamestnanosti. Je miestom vyhodnocovania trhu práce, evidencie nezamestnaných, sprostredkováva zamestnanie, poskytuje poradenské služby a rekvalifikácie.

12.2 PODNIKATEĽSKÉ ZÁZEMIE

Okrem najväčších zamestnávateľov v regióne pôsobia v obci a jej okolí aj menší podnikatelia a samostatne hospodáriaci roľníci. Na území obce pôsobí viacero firiem, ktoré zamestnávajú aj občanov z našej obce.

Poľnohospodársku výrobu na území obce vykonávajú spoločnosti D.K.Agro, spol. s r.o., JRD Rakovec s.r.o., JRD RAKOVEC, družstvo a samostatne hospodáriaci roľníci.

V obci sú dve predajne potravín, COOP Jednota Michalovce a GVP, spol. s r.o., jedna kaviareň s pizzériou Martin Čarný – FAJTA, jedno Pohostinstvo – Jaroslav Papcun, a jedna predajňa záhradkárskeho potrebu so servisom Záhrada Tech, s.r.o.

V obci sídlia firmy ERNEO s.r.o, a NAŠ-klampiar spol. s r.o. zaoberajúce sa stavebnou činnosťou.

13. NEPODNIKATEĽSKÉ SUBJEKTY V OBCI

Na označenie nepodnikateľských subjektov, mimovládnych organizácií, spolkov či združení sa na Slovensku zaužíval pojem tretí sektor. Existencia týchto subjektov a ich zúčastňovanie sa na živote spoločnosti charakterizuje občiansku spoločnosť. V podmienkach územnej samosprávy je to ideálna symbióza, kedy tretí sektor pôsobí v oblastiach, kde dopĺňa manažment samosprávy. Spolkový a záujmový život v obci a v celom mikroregióne má dlhodobú tradíciu.

V obci sa nachádza Domov sociálnych služieb, ktorý je v zriaďovateľskej pôsobnosti Vyššieho územného celku – Košický samosprávny kraj.

13.1 MIMOVLÁDNE ORGANIZÁCIE

Mimovládne organizácie sú organizácie s právnou subjektivitou vytvorené súkromnými osobami alebo organizáciami, ktoré sa nezúčastňujú na vláde a ani vo vláde nemajú svojich zástupcov (vrátane orgánov územnej samosprávy). Ich mimovládny charakter je daný tým, že štát, ani orgány územnej samosprávy vrátane ich predstaviteľov nemajú nijaký vplyv na vedenie organizácie alebo iné ovplyvňovanie ich činnosti. Mimovládne organizácie sú inštitucionalizované, nezávislé a spravidla zriadené na verejno-prospešné účely.

V podmienkach Slovenska sú mimovládne inštitúcie ako nezávislé výskumné, hodnotiace a poradné organizácie, ich pôsobnosť je globálna so zameraním na vybrané odvetvia spoločnosti a riadenia hospodárstva. Na území obce Rakovec nad Ondavou nemá sídlo žiadna mimovládna organizácia.

13.2 SPOLKY A ZÁUJMOVÉ ORGANIZÁCIE

Spolková a záujmová činnosť má v obci tradíciu dlhé desaťročia. Občania sa neformálne schádzali na rôznych folklórnych akciách a podujatiach, športových aktivitách a podobne. Neskôr tieto spolky aj inštitucionalizovali. Aj spolky a záujmové združenia sú charakterizované dobrovoľnosťou, nezávislosťou, ale ich ciele ohraničuje okruh ich aktivít. Obec má bohatú tradičnú spolkovú činnosť.

Aktuálne sú v obci aktívne Obecný futbalový klub, Folklórna skupina Rakovčan, Cirkevný zbor Presvätej Bohorodičky Ochrankyne, Jednota dôchodcov a Zväz ťažko zdravotne postihnutých občanov. Obec činnosť spolkov podporuje finančne podľa možnosti rozpočtu obce, ale aj nefinančne poskytnutím obecných priestorov na ich činnosť, pri propagácii a podobne.

14. DOPRAVNÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Cez katastrálne územie obce Rakovec nad Ondavou, cez jeho zastavanú časť prechádza cesta II. triedy 554, ktorá prepája mesto Vranov nad Topľou s mestom Michalovce. V obci sú vybudované chodníky len v jej časti, pešia doprava po hlavnej ceste sa realizuje pozdĺž komunikácie. Na miestnych obslužných prístupových a spojovacích komunikáciach sa pešia doprava realizuje zväčša v priestore krajníc alebo vozovky. Uličný priestor nie všade dovoľuje realizovať chodníky a tým aj zabezpečiť bezproblémový pohyb chodcov a rozhľady v križovatkách.

V obci sú zriadené parkoviská pri obecnom úrade a kultúrnom dome, kostoloch, cintoríne, pohostinstve, predajniach potravín. V ostatných častiach obce vozidlá parkujú zväčša

pozdĺž miestnych komunikácií a na voľných prielukách. Chodníky sú vybudované len v časti obce, je potrebná ich dostavba v rámci celého územia obce.

Dopravná obslužnosť verejnou autobusovou dopravou je pre obyvateľov obce postačujúca, v smere do mesta Michalovce premáva verejná autobusová doprava v primeraných intervaloch počas pracovných dní, aj počas dní pracovného pokoja. Katastrálnym územím obce neprechádza žiadna železničná trať, vlaková zástavka je vzdialená 11 km od obce v obci Bánovce nad Ondavou.

15. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Všetko, čo vytvára prirodzené podmienky existencie človeka, tvorí životné prostredie - environment. Je predpokladom jeho ďalšieho vývoja a tvorí ho najmä ovzdušie, voda, pôda, horniny a ďalšie organizmy. Inak povedané, životné prostredie je súbor všetkých činiteľov, s ktorými prichádza do styku živý subjekt, ktorými je obklopený a na ktoré priamo i nepriamo pôsobí. Životné prostredie je jednou z určujúcich zložiek kvality života spoločnosti, logicky tvorí dôležitú súčasť aj pri analýze vonkajšieho prostredia rozvoja obce.

15.1 OVZDUŠIE A HLUK

V katastrálnom území obce Rakovec nad Ondavou sa nenachádzajú veľké zdroje znečisťovania ovzdušia, čo pozitívne vplýva na kvalitu ovzdušia. Lokálne je ovzdušie znečistené len výfukovými plynmi cestnej dopravy a spaľovaní tuhého paliva v intraviláne obce v domácnostiach, ktoré prechodne využívajú tuhé palivá na vykurovanie. Znečistenie ovzdušia malými znečisťovateľmi bolo čiastočne odstránené plynofikáciou obce. Obec zatiaľ centrálné nevyužíva žiadne alternatívne zdroje energie, v obci alternatívne zdroje energie individuálne využívajú niektorí obyvatelia.

Zaťaženosť prostredia hlukom v obci je malá. Hluk vzniká hlavne z automobilovej dopravy na ceste II. triedy a miestnych komunikáciách, keďže obec Rakovec nad Ondavou nemá priemyselné prevádzky.

15.2 PÔDA

V katastri obce Rakovec nad Ondavou je predpoklad znečistenia životného prostredia, je možné predpokladať, že pôdy sú znečistené, nakoľko susednou obcou je obec Nižný Hrušov a pri nej ústiace dlhodobé neriešené odkalisko Poša.

V súvislosti s hospodárením na pôde sú stresovým faktorom poľnohospodárske meliorácie a rekultivácie, ktoré boli vybudované na pôde koncom 20. storočia. Ich realizáciou došlo na mnohých miestach k zmene pôvodných rastlinných spoločenstiev.

Kvalita pôdy je ovplyvnená poľnohospodárskou výrobou, aplikáciou hnojív a pesticídov v procese výroby.

15.3 VODNÉ PLOCHY

Hydrograficky je riešené územie odvodňované tokom rieky Ondava. Keďže územie nemá dostatočný sklon na odvedenie povrchových vôd, na ochranu pred veľkými vodami boli vykonané rozsiahle vodohospodárske úpravy a to najmä ohradzovanie riek Latorica, Laborec a Ondava. Vnútorne vody sú odvádzané južným smerom do rieky Ondavy hustou sieťou melioračných kanálov. Celá hydrografická sústava patrí do Povodia Bodrogu. Obec patrí medzi územia ohrozené záplavami, napriek vybudovanej dvojstupňovej protipovodňovej hrádzi na rieke Ondava.

V katastri obce sa nenachádza žiadny významný priemyselný zdroj znečistenia vôd. Znečistenie povrchových vôd v katastrálnom území negatívne ovplyvňuje absencia splaškovej kanalizácie. Znečistenie vôd sa prejavuje najmä vypúšťaním odpadových vôd z obytných budov do prístenných rigolov ako aj znečistením tuhým komunálnym odpadom a splaškovými vodami.

15.4 PRÍRODA A KRAJINA

Natura 2000 je názov sústavy chránených území členských krajín Európskej únie a hlavným cieľom jej vytvorenia je zachovanie prírodného dedičstva, ktoré je významné nielen pre príslušný členský štát, ale najmä pre Európsku úniu ako celok. Táto sústava chránených území má zabezpečiť ochranu najvzácnejších a najviac ohrozených druhov voľne rastúcich rastlín, voľne žijúcich živočíchov a prírodných biotopov vyskytujúcich sa na území štátov Európskej únie a prostredníctvom ochrany týchto druhov a biotopov zabezpečiť zachovanie biologickej rôznorodosti v celej Európskej únii.

16. HISTORICKÉ A KULTÚRNE PAMÄTIHODNOSTI, PRÍRODNÉ ÚKAZY A INÉ POZORUHODNOSTI

Dominantou v siluete obce je starý gréckokatolícky chrám, postavený v roku 1760, v súčasnosti využívaný ako Dom smútku. Nový gréckokatolícky chrám bol postavený v roku 2000 a rímskokatolícky chrám v roku 2001.

Ďalšou dominantou obce je kaštieľ rodiny Szirmay postavený v 2. pol. 18. storočia.

Súčasťou histórie obce je 570 ročný dub letný, tzv. Svätý dub nachádzajúci sa za Domovom sociálnych služieb.

Medzi najhodnotnejšie pamiatky patrí zachovávanie tradícií a zvyklostí, ktoré pretrvali a ktoré sa aj v súčasnosti snažia odovzdávať starší obyvatelia deťom a mládeži a ktoré zachovávajú vo svojich pásmach členovia Folklórnej skupiny Rakovčan. Extravilán obce a okolie obce je bohaté na možnosti nenáročných prechádzok a nenáročnej cykloturistiky.

17. ZHODNOTENIE VONKAJŠÍCH VPLYVOV OBCE

Vonkajšie prostredie obce je súhrn faktorov, ktoré obec nemôže vôbec ovplyvniť. Naopak toto prostredie ovplyvňuje obec a tá nemá inú možnosť ako sa prvkom tohto prostredia čo najlepšie prispôbiť. Externé prostredie a jeho prvky popisuje STEEP analýza, ktorej úlohou je identifikovať faktory ovplyvňujúce obec, jej projekty a výsledné profitovanie. Jednotlivé faktory môžeme rozdeliť do piatich hlavných kategórií, všetky majú spoločné to, že sa jedná o faktory obcou neovplyvniteľné. Riešenie s nimi spojených problémov bude spočívať v prispôbení sa im tak, aby obec aj napriek nim mohla dosiahnuť stanovené ciele.

Tabuľka: STEEP analýza

Sociálne	Technologické	Ekonomické	Ekologické	Politické
Demografické zmeny	Vývoj technológií	Nové pracovné príležitosti	Nové trendy ochrany životného prostredia	Politika vlády v konkrétnej oblasti
Zmeny potrieb obyvateľov	Dostupná technológia a využívaná technológia	Využívanie ďalších zdrojov EÚ	Európska legislatíva v životnom prostredí	Zmena legislatívy
Zmeny správania	Technológia využívaná obyvateľmi, podnikateľmi	Noví investori	Dôsledky klimatických zmien	Legislatíva verejného obstarávania
Migrácia a imigrácia	Kontakt s obyvateľmi prostredníctvom eGovernmentu	Zmena fiskálnej politiky	Nové záväzky štátu vo vzťahu k EÚ	Presun kompetencií

Pre podrobné zhodnotenie vonkajšieho externého prostredia obce boli identifikované a skúmané niektoré základné oblasti, ktoré ovplyvňujú rozvoj obce, ale obec na ne nemá dosah: Ekonomické subjekty a zamestnávateľia pôsobiaci v obci a v mikroregióne a jeho bezprostrednom okolí, nepodnikateľské subjekty obce, dopravná infraštruktúra a dopravná obsluha, životné prostredie a prírodné, historické a ďalšie zaujímavosti obce a okolia. Z uvedených oblastí sa podrobným skúmaním definujú príležitosti a dajú sa predpokladať aj

možné ohrozenia. K príležitostiam obce je možné zaradiť prírodu bohatú na možnosti cykloturistiky, k ohrozeniam je potrebné zaradiť globálne nepriaznivé klimatické zmeny a s tým súvisiaca potreba rôznych opatrení na ochranu územia. Podrobnejšie sú príležitosti a ohrozenia v SWOT. Okres Michalovce bol s účinnosťou od 19. októbra 2018 zaradený Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny SR medzi najmenej rozvinuté okresy.

A III. ZHODNOTENIE SÚČASNÉHO STAVU ÚZEMIA OBCE A SWOT

Univerzálna analytická technika zameraná na zhodnotenie vnútorných a vonkajších faktorov ovplyvňujúcich úspešnosť obce, mikroregiónu sa nazýva SWOT analýza. Najčastejšie je SWOT analýza používaná ako situačná analýza v rámci strategického riadenia, je súčasťou Programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obcí. Autorom SWOT analýzy je Albert Humphrey, ktorý ju navrhol v šesťdesiatych rokoch 20. storočia. SWOT je akronym z počiatočných písmen anglických názvov jednotlivých faktorov:

Strengths - silné stránky

Weaknesses - slabé stránky

Opportunities - príležitosti

Threats - hrozby, ohrozenia

V SWOT analýze vo všetkých faktoroch budeme sledovať 3 základné oblasti - priority, ktoré tvoria kosť naslednej- strategickej časti dokumentu Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Rakovec nad Ondavou:

Ľudia a kvalita života

Infraštruktúra a životné prostredie

Ekonomika a riadenie obce

Ľudia a kvalita života – táto oblasť je prvou riešenou prioritou a tomu zodpovedá aj jej záujem a postavenie. Pre zlepšenie kvality života obyvateľov obce boli podrobnejšie analyzované viaceré vstupné informácie analýzy vnútorného prostredia, aj analýzy vonkajšieho prostredia. SWOT analýza sa v tejto oblasti opiera o kapitoly: 3 Krajina, 4 Obyvateľstvo, 5 Občianska vybavenosť a zázemie, 6 Školstvo, 9 Kultúra a šport, 12 Ekonomické subjekty a zamestnávateľia v obci.

Infraštruktúra a životné prostredie - pre SWOT analýzu sú dôležité zistenia v kapitolách: 8 Technická infraštruktúra, 14 Dopravná infraštruktúra, 15 Životné prostredie, 16 Historické a kultúrne pamätihodnosti, prírodné úkazy a iné pozoruhodnosti.

Ekonomika a riadenie obce - je oblasť, prioritou, ktorú asi najviac ovplyvňuje aktuálne globálne dianie a z toho vyplývajúca aplikácia aktuálnej legislatívy. Pre SWOT analýzu sú

sledované kapitoly: 7 Ekonomika a riadenie obce, 10 Stav projektovej pripravenosti obce, 12 Ekonomické subjekty a zamestnávateľia v obci a 13 Nepodnikateľské subjekty.

Pri hodnotení súčasného stavu územia je potrebné zdôrazniť, že aktuálny stav rozvoja obce v porovnaní so stavom pred rokom 2008 možno hodnotiť ako výrazný posun kvality života jej obyvateľov aj ako kvalitatívny posun zázemia, ktoré obec pre svojich občanov zabezpečuje. Úlohou Programu rozvoja obce a jeho strategickej časti je tento stav udržať a naďalej rozvíjať.

Tabuľka: SWOT analýza

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
Ľudia a kvalita života • Stabilizovaný demografický vývoj • Silné zastúpenie ľudí v produktívnom veku • Flexibilita a mobilita obyvateľov dochádzať za prácou • Ochota vzdelávať sa a rekvalifikovať sa • Potenciál na vybudovanie poľnohospodárskych a remeselných dvorov • Výhodné podmienky a možnosti pre stavbu nových rodinných domov • Možnosti využívania rodinných domov na rekreáciu a víkendové bývanie • Záujem obyvateľov zachovávať a propagovať tradície a zvyklosti • Záujem obyvateľov o rozvoj obce • Dostupnosť služieb v okresnom meste Infraštruktúra a životné prostredie • Zachovalé územie a jeho atraktivita • Primerané zázemie technickej infraštruktúry • Organizovanie separovania zberu v obci • Bohatý prírodný potenciál • Bohaté možnosti zabezpečenia ekoturistiky a cykloturistiky Ekonomika a riadenie obce • Obec bez úverovej záťaženosti • Vyrovnané rozpočtové hospodárenie v obci • Mimoriadne zaniatený, šikovný a starostlivý starosta obce a pracovníci obecného úradu • Zaniatení a nápomocní poslanci obecného zastupiteľstva • Pripravené podmienky pre implementáciu elektronickej komunikácie • Dlhodobu dobre zvládnutý manažment projektov • Dobré podmienky pre podnikanie v cestovnom ruchu	Ľudia a kvalita života • Nedostatočné sociálne služby a občianska vybavenosť • Slabá prepojenosť vzdelanostnej štruktúry obyvateľov a možnosti trhu práce • Nutnosť migrovať za vzdelaním a vyšším vzdelaním • Nutnosť migrovať za prácou Infraštruktúra a životné prostredie • Potreba vybudovania chodníkov • Potreba rekonštrukcie miestnych komunikácií a odstavných plôch • Nedostatočne riešená energetická úspora budov Ekonomika a riadenie obce • Malý záujem obyvateľov o elektronicke komunikáciu s obcou pri vybavovaní svojich potrieb a záujmov • Nedostatočný záujem podnikateľov spolupracovať s obcou a podporovať jej aktivity • Nedostatok finančných možností pre investičné zámery • Nepostačujúca propagácia obce a jej kultúrnych historických a folklórnych tradícií a zvykov

PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
Ľudia a kvalita života • Vybudovanie poľnohospodárskych a remeselných dvorov • Využívanie dostupných nástrojov na podporu začínajúcich podnikateľov • Využívanie aktívnej politiky trhu práce vo vzťahu k absolventom • Motivácia podnikateľov zamestnať obyvateľov obce • Posilnenie rozvoja služieb v cestovnom ruchu • Podpora rozvoja výstavby nových domov Infraštruktúra a životné prostredie • Využívanie životného prostredia na rozvoj cestovného ruchu, zhodnotenie nevyužitého prírodného potenciálu a miestnych zdrojov • Posilnenie a podpora propagácie zdravých poľnohospodárskych výrobkov a produktov • Využívanie prírodných a kultúrnych zaujímavostí na rozvoj cestovného ruchu • Využívanie cyklotrás a náučných chodníkov • Využívanie alternatívnych zdrojov energie • Zabezpečenie energetickej efektívnosti budov Ekonomika a riadenie obce • Aktívne využívanie možností čerpania nenávratných finančných príspevkov z projektov a grantov • Aktívne zapojenie obyvateľov do diania v obci • Zlepšenie elektronickej komunikácie s obyvateľmi • Aktívna a trvalá propagácia obce a jej atraktivity a možností všetkými prostriedkami • Podpora rozvoja spolkov a prostredníctvom nich aj propagácia obce a jej tradícií • Zvýšenie atraktívnosti a využiteľnosti verejných priestranstiev • Zlepšenie čistoty verejných priestranstiev	Ľudia a kvalita života • Odchod mladých ľudí za prácou do mesta iných regiónov • Úbytok detí a starnutie obce • Neschopnosť rekvalifikácie dlhodobo nezamestnaných obyvateľov • Rastúci podiel sociálne znevýhodnených obyvateľov a v dôsledku toho úbytok služieb • Ohrozenie drobných služieb budovaním zázemia vo väčších mestách • Malý záujem o podnikanie v službách Infraštruktúra a životné prostredie • Zánik tradičných remesiel a folklórnych zvykov • Zarastenie pozemkov neudržiavaním krajiny • Zhoršenie prírodného prostredia pre cestovný ruch • Zhoršenie kvality vody v dôsledku nedobudovanej siete kanalizácie Ekonomika a riadenie obce • Nedostatok financií na rozvojové projekty • Nezáujem občanov o veci verejné • Zánik spolkov

Tabuľka: Kontrolný zoznam pre hodnotenie možných rizík

Druh rizika	Objekt rizika	Zdroj rizika	Nežiaduce dôsledky	Pravdepodobnosť
Individuálne	obec	Nezáujem obyvateľov o realizáciu aktivít v Programe rozvoja obce	Nenaplnenie vízie a priorít Programu rozvoja obce	veľmi nízka
Technické	obec	Dobrovinná zaťaženosť	Zhoršenie životného prostredia	stredná
Ekologické	obec	Identifikácia starých envirozátŕaží	Zhoršenie životného prostredia	nízka
Sociálne	obec	Nedostatočné uplatnenie	Migrácia obyvateľov	stredná
Ekonomické	obec	Nezáujem investorov	Zvyšovanie nezamestnanosti	nízka

B. STRATEGICKÁ ČASŤ

Základným implementačným dokumentom plnenia národných priorít Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj Organizácie spojených národov v Slovenskej republike je Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030 - dlhodobá stratégia udržateľného rozvoja Slovenskej republiky - Slovensko 2030 - nové znenie (ďalej len „Slovensko 2030“). Dokument Slovensko 2030 zároveň plní úlohu Národnej stratégie regionálneho rozvoja SR v súlade sustanovením § 6 zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov. Agendu 2030 pre udržateľný rozvoj prijalo všetkých 193 štátov OSN. Agenda 2030 vyzýva na urýchlené kroky na podporu prosperity a zároveň na ochranu planéty, pričom uznáva, že ukončenie chudoby musí ísť ruka v ruku so stratégiami, ktoré budujú hospodársky rast a zaoberajú sa rôznymi sociálnymi potrebami vrátane vzdelávania, zdravia, sociálnej ochrany, pričom vytvárajú pracovné príležitosti pri riešení zmeny klímy a ochrany životného prostredia.¹¹

Úlohou dokumentu Slovensko 2030 je nielen premietnuť a konkretizovať priority Agendy 2030 a Európskej zelenej dohody v špecifických podmienkach Slovenska, ale zároveň ako integrovaná rozvojová stratégia rámcovať verejné politiky štátu a rozvojové politiky územných samospráv s cieľom zabezpečiť ich koordináciu, synergiu, stabilitu a efektívnejšie využívanie verejných zdrojov. Slovensko 2030 definuje priority a ciele rozvoja Slovenska v troch integrovaných rozvojových programoch pokrývajúcich kľúčové oblasti rozvoja:

- a) ochrana a rozvoj zdrojov,
- b) udržateľné využívanie zdrojov,
- c) rozvoj komunit.

¹¹ Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky

Tieto programy sú chápané ako prierezové, integrujúce problematiku rôznych rezortov a rôznych úrovní štátnej správy a územnej samosprávy. Reagujú na hlavné výzvy nielen na národnej úrovni, ale berú do úvahy špecifiká regiónov Slovenska.¹²

Slovensko 2030 je základným východiskom aj pre regionálnu a miestnu samosprávu pri spracovaní programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja. Národné priority Agendy 2030 je potrebné premietnuť do programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja aj na úrovni územnej samosprávy. Plne v súlade s národnými prioritami Agendy 2030 je aj záväzok vlády SR definovaný v jej programovom vyhlásení,¹³ v ktorom sa zaviazala podporovať Slovensko vnútorne súdržné, silné a sociálne spravodlivé, schopné efektívne využívať verejné zdroje v záujme rozvoja regiónov a ochrany životného prostredia, aby sa Slovensko premenilo na inteligentnú, inovatívnu a transparentnú krajinu.

Na základe výstupov analýz boli definované tri priority regionálneho rozvoja:¹⁴

- a) udržateľná konkurencieschopná, environmentálne a inovačne orientovaná ekonomika regiónov,
- b) zvýšenie kvality života a využitie prírodného a ľudského kapitálu,
- c) harmonizácia regionálneho a územného rozvoja.

Tri priority regionálneho rozvoja sa premietajú do troch integrovaných rozvojových programov dokumentu Slovensko 2030, ktoré sú detailne rozpracované do cieľov, definovania kľúčových zmien, prioritných krokov a potrebných intervencií na dosiahnutie cieľov. Pri ich vypracovaní sa Slovensko 2030 ako základný implementačný dokument Agendy 2030 Organizácie spojených národov opiera okrem výstupov analýz aj o široký participatívny proces pri spracovaní úvodného dokumentu Národnej stratégie regionálneho a územného rozvoja a Návrhu národných priorít implementácie Agendy 2030. Integrované rozvojové programy prepájajú Agendu 2030 a regionálny rozvoj a sú kľúčovým nástrojom naplnenia Agendy 2030 naprieč národnou, regionálnou a lokálnou úrovňou v nasledujúcej štruktúre:

1. Ochrana a udržateľný rozvoj prírodných a ľudských zdrojov, ako aj kultúrneho potenciálu, tak aby boli zachované pre ďalšie generácie a mohli byť využité na ďalší rozvoj spoločnosti.
2. Premena hospodárstva SR do roku 2030 na konkurencieschopnú, inovačne orientovanú nízkouhlíkovú obehovú ekonomiku, ktorá bude efektívne zhodnocovať vzdelanie, ľudský potenciál a zdroje a bude environmentálne aj sociálne udržateľná a odolná proti vonkajším aj vnútorným nepriaznivým vplyvom.
3. Zefektívnenie a priblíženie správy verejných záležitostí občanom prostredníctvom vybudovania viacúrovňového integrovaného manažmentu rozvoja na národnej, regionálnej a miestnej úrovni. Zároveň je cieľom efektívne využívať územný potenciál regiónov.

¹² Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky

¹³ Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky na obdobie rokov 2020- 2024

¹⁴ Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky

4. Zvýšenie kvality života pre všetky sociálne skupiny v jednotlivých strategicko-programovacích regiónoch a zabezpečenie dostupnosti a kvality verejných služieb, práce a rovných príležitostí pre využitie potenciálu každého jednotlivca bez ohľadu na jeho sociálno ekonomické zázemie či znevýhodnenie.

Pri tvorbe strategickej a programovej časti Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Rakovec nad Ondavou zohľadnila obec Rakovec nad Ondavou uvedené dokumenty a v nich definované priority.

18. VYMEDZENIE POJMOV

VÍZIA

Teória definuje víziu ako želanú predstavu. V Programe rozvoja obce je to želaná predstava obyvateľov obce a jej reprezentantov o budúcnosti, o ideálnom stave. Je veľmi dôležité pre rozvoj obce mať spoločnú predstavu o budúcnosti, pretože len vtedy je vízia nástrojom na motiváciu, ak je víziou spoločnou. Formulácia rozvojovej vízie je úvodným krokom pri tvorbe strategickej časti dokumentu. K naplneniu tejto vízie by malo smerovať spracovanie samotnej stratégie a z nej vyplývajúcej realizácie konkrétnych rozvojových projektov v nadväznosti na finančný rámec.

PRIORITY, CIELE

Okrem vízie je potrebné v tejto časti identifikovať jednotlivé ciele a formulovať hlavné priority - problémové oblasti. Pôvodná hierarchia, štruktúra strategickej časti, definovaná v Programe hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Rakovec nad Ondavou z roku 2017 je v súčasnosti aktualizovaná v nadväznosti na aktualizované národné dokumenty. Každá priorita je vymedzená cieľmi, ktoré majú byť dosiahnuté realizáciou opatrení.

OPATRENIA, AKTIVITY

Naplnenie cieľov je špecifikované opatreniami. Každé opatrenie je konkretizované aktivitami, od ktorých sa odvíjajú projekty naplňujúce celú stratégiu rozvoja obce.

19. VÍZIA OBCE

Obec Rakovec nad Ondavou v roku 2028 je prosperujúca obec, ktorá svojou aktívnou činnosťou a rozvojom v prospech obyvateľov motivuje ľudí trvalo sa v obci usadiť a vychovávať tu ďalšiu generáciu - čo má pozitívny vplyv na stabilizovaný demografický vývoj obce aj celého regiónu. Obec sa teší pravidelnému nárastu počtu obyvateľov. Obyvatelia nemusia za prácou cestovať do zahraničia alebo vzdialených regiónov, ale vedia sa uplatniť v

obci a blízkom okolí, či v blízkom regióne. Obec má vybudovanú kvalitnú a modernú technickú infraštruktúru ústretovú pre životné prostredie, obecné cesty a dostatok oddychových zón a zelene vo svojom centre. Obyvatelia prosperujú v obnovených tradičných činnostiach, pracujú na malých farmách, starajú sa o prírodu a predávajú svoje kvalitné a ekologicky nezávadné produkty ostatným obyvateľom okolia a širšieho regiónu, ale aj lokálnym spracovateľom a výrobcom potravín. Podnikateľské prostredie je sústredené na využívanie miestnych zdrojov v oblasti služieb a cestovného ruchu, zabezpečuje lepšie uspokojenie životných potrieb občanov aj návštevníkov regiónu a zároveň zachováva kvalitu životného prostredia pre budúce generácie. Dostupné sú aj pracovné príležitosti v ostatných odvetviach. Obyvatelia obce sú hrdí na svoje tradície, tešia sa záujmu návštevníkov regiónu a organizovaním pravidelných sezónnych akcií vedia do obce prilákať stále viac turistov z blízkeho okolia aj zo vzdialenejších regiónov.

20. PRIORITY A CIELE

20.1 PRIORITA: KVALITA A KVALITA ŽIVOTA

Kvalita života je pojem ťažko uchopiteľný a merateľný. Kvalita života vo svojom obsahu zahŕňa komunitné, environmentálne, ekonomické, sociálne, kultúrne, psychologické, duchovné a ďalšie podmienky pre zdravý a šťastný život. Na kvalitu života je možné prihliadať subjektívne ako na spokojnosť so svojim životom a zároveň aj z pohľadu vonkajších faktorov ako na kvalitu životných podmienok.

Najväčšou výzvou obce Rakovec nad Ondavou je zastavenie stagnujúceho demografického vývoja obyvateľov a dlhodobé zabezpečovanie podmienok pre život v obci tak, aby sa najmä mladé rodiny usídľovali v obci a neodchádzali do iných centier. Podobne ako na celom území Slovenska, aj v obci Rakovec nad Ondavou pomer medzi počtom obyvateľov v poproduktívnom a produktívnom veku naznačuje postupné starnutie populácie.

Územný rozvoj obce v prospech bytovej výstavby, vrátane podpory individuálnej bytovej výstavby je jednou z nezanedbateľných možností obce pozitívne ovplyvniť a dlhodobo motivovať záujem o bývanie v obci a zabezpečiť tak priame aj nepriame predpoklady jej rozvoja. V strednodobom horizonte bude obec riešiť identifikáciu lokalít vo svojom katastrálnom území, ktoré pripraví pre základnú občiansku infraštruktúru.

Obec bude v strednodobom horizonte zároveň potrebovať zásadné zlepšenie prístupu ku kvalitnej zdravotnej starostlivosti a ku kvalitným sociálnym službám. Významným faktorom, ktorý vyvoláva tlak na kvantitatívny ale aj kvalitatívny nárast poskytovania zdravotných i sociálnych služieb, je rastúci počet seniorov. V obci prevažujú obyvatelia s nižšími príjmami a priemerným sociálnym zabezpečením, preto aj využívanie sociálnych služieb pre seniorov vyžaduje podporu zo strany obce. Na druhej strane sa očakáva, že celková spoločenská váha seniorov sa vďaka ich predpokladanej vyššej vitalite a spoločenskej aktivite posilní. Je dôležité

pripravovať podmienky pre ich aktívne zaradenie do spoločenského aj ekonomického diania v obci. Obec bude musieť aktívne zvažovať spôsob zvyšovania podpory celoživotného vzdelávania a prosperity seniorov.

Významným nástrojom priaznivého demografického vývoja v obci je kvalita a dostupnosť vzdelávania. Obec je zriaďovateľom základnej školy s materskou školou. Potreba zavádzania moderných vzdelávacích postupov a implementácia nových edukačných inštitútov v rámci vzdelávania vytvára neustály tlak na kvalitné personálne zabezpečenie školy a pravidelné zabezpečovanie moderných edukačných pomôcok a zariadení.

Neprehliadnuteľným problémom v obci je nepomer medzi ekonomicky aktívnymi obyvateľmi, ktorí pracujú v obci a jej okolí a tými, ktorí v pravidelných turnusoch odchádzajú za prácou do vzdialených regiónov a do zahraničia za lepšími možnosťami zamestnať sa. V obci a celom regióne sa naplno dlhodobo prejavuje nezáujem investorov v ľahkom priemysle usadiť sa tu natrvalo a zabezpečiť ľuďom prácu. Orgány obce majú v rukách málo možností a nástrojov, ako motivovať investorov a prilákať ich do obce. Vplyvom migrácie ekonomicky aktívnych obyvateľov za prácou mimo obce a región je ohrozená kvalita občianskej vybavenosti a využívanie škôl a školských zariadení. Okres Michalovce, v ktorom sa obec Rakovec nad Ondavou nachádza je v súlade s ustanoveniami zákona č. 336/2015 Z. z. o podpore najmenej rozvinutých okresov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zapísaný v zozname najmenej rozvinutých okresov.

Na kvalitu života v obci nepochybne vplýva aj celková spoločenská atmosféra. Dôležitou sa stáva otázka bezpečnosti a prevencie pred sofistikovanými nástrahami ohrozenia obyvateľov.

Celková spokojnosť obyvateľov je zároveň najlepšou propagáciou obce a má spätný dopad na stabilizáciu aj prílev nových obyvateľov a snád' aj pracovných príležitostí.

GLOBÁLNY CIEĽ: STABILIZÁCIA OBCE

- Dosiahnuť pomerne ideálnu kombináciu pracovných príležitostí, bývania, sociálneho zázemia a príležitostí pre aktívny občiansky život tak, že sa obec stane prítiažlivým, otvoreným a vitálnym miestom so všetkými podmienkami pre aktívny a zaujímavý život.
- Zabezpečiť trvalé zvyšovanie kvality života a bezpečnosti všetkých obyvateľov aj návštevníkov obce.
- Napomáhať dôstojnému životu a zabezpečovaniu bývania aj pre nízkopríjmové a znevýhodnené skupiny obyvateľov.
- Motivovať obyvateľov aktívne sa zapájať do riadenia vecí verejných s dôrazom deklarovať záujem o probnémy všetkých skupín obyvateľov.
- Rozvíjať úsilie a aktívne využívať legislatívne aj ekonomické nástroje na motiváciu ďalších zamestnávateľov využiť potenciál obyvateľov obce.
- Podporovať aktívnu politiku trhu práce vo vzťahu k dlhodobo nezamestnaným aj vo vzťahu k absolventom a podporovať rekvalifikáciu dlhodobo nezamestnaných.

ÚZEMNÝ CIEĽ: ZLEPŠENIE OBČIANSKEJ VYBAVENOSTI OBCE

- Budovať a rozvíjať občiansku infraštruktúru a služby.
- Prispievať k tvorbe priaznivých životných podmienok pre starších obyvateľov obce.
- Udržať mladých ľudí v obci, vytvoriť podmienky pre imigráciu obyvateľov do obce a podporovať rozvoj siete škôl a predškolských zariadení v obci.
- Vytvárať podmienky pre zblížovanie a výmenu skúseností medzi generáciami.
- Napomáhať rozvoju komunit a zapájaniu sa občanov do aktivít záujmových združení.
- Rozvíjať podmienky pre rozmanité kultúrne, športové, rekreačné aktivity a ďalšie možnosti aktívneho trávenia voľného času, vrátane nových foriem.
- Chrániť, užívať a zveľaďovať kultúrne dedičstvo a prírodné bohatstvo a zdroje s ohľadom na zachovanie pre budúce generácie.

20.2 PRIORITA: INFRAŠTRUKTÚRA A ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Pre kvalitu života obyvateľov obce je životne dôležitý transport médií. Vodovodné, energetické, kanalizačné a ďalšie siete musia zabezpečiť plynulé zásobovanie obyvateľov obce potrebnými médiami a súčasne mať na zreteli ochranu a zodpovedné nakladanie so zdrojmi. Obec má pomene dostatočne vybudovanú základnú infraštruktúru, chýba dobudovanie kanalizácie pre celé územie obce. Z dlhodobého hľadiska je napriek tomuto stavu nevyhnutná aj permanentná obnova a modernizácia už existujúcej technickej infraštruktúry. Pre komfort obyvateľov je dôležité mať k dispozícii systém náhradného zásobovania v prípade havárií.

Technicky vyspelá spoločnosť kladie čoraz vyššie nároky na kvalitu telekomunikačných a informačných sietí. Aj keď tieto médiá sú trhom pomerne dobre zabezpečené a zvládnuté, obec sa musí technicky pripraviť aj na aktuálnu potrebu verejnej správy rozvoja implementácie e-governmentu.

Pre zabezpečenie kvality životného prostredia pre ďalšie generácie je potrebné neustále apelovať na obyvateľov obce, aby odpad separovali. Obec zodpovedne zvláda manažment komunálnych odpadov a prostredníctvom odborne spôsobilých partnerov postupne zefektívňuje systém nakladania s ním. Obec má zároveň záujem zabezpečiť aj druhotné využívanie bioodpadu v záujme udržiavania kvality pôdneho fondu. Nezanedbateľný je monitoring lokalít s rizikom výskytu nelegálnych skládok a priebežné riešenie ekologických záťaží.

Obyvatelia obce môžu využívať pomerne dobrú sieť dopravnej obslužnosti verejnej autobusovej dopravy. Aj keď dostupnosť a mobilita v konečnom dôsledku napomáha znižovaniu rozdielov medzi regiónmi, obec dopravnú obslužnosť a jej rozvoj vie ovplyvniť len

nepriamo. V intraviláne obce je potrebné dobudovanie chodníkov pre celé územie v zastavanej časti obce, potrebná je aj rekonštrukcia miestnych ciest.

Kvalitný život v obci je nemysliteľný bez splnenia základných podmienok kvalitného životného prostredia, charakterizovaného dostatočným množstvom zelene, rovnako ako aj verejného priestoru priateľského voči jeho užívateľom, vrátane telesne, zmyslovo postihnutých, rodičov s deťmi a iných špecifických skupín obyvateľstva. Pravidelné udržiavanie obecných parkov, zelene a miestnych odpočinkových zón, ich nová tvorba a ochrana, revitalizácia zanedbaných plôch, budovanie územných systémov ekologickej stability, trvalý súlad medzi zastavaným a prírodným prostredím, rovnako ako zachovanie a ochrana kultúrno-historických prvkov, patria k významným aktivitám, ktoré obec pre svojich obyvateľov zabezpečuje.

Obec Rakovec nad Ondavou sa nachádza v oblasti, kde je riziko záplav, alebo erózie pôdy. V okolí obce, konkrétne pri susednej obci Nižný Hrušov sa nachádza vysokorizikový znečisťovateľ – odkalisko Poša, ktorý výrazne ovplyvňuje kvalitu životného prostredia obyvateľov obce a priľahlého regiónu.

Obec nemôže ignorovať otázku zabezpečenia a správy budúcich zdrojov, najmä vody, energií a pôdy tak, aby kvalita života obyvateľov bola udržiavaná a zvyšovaná aj v budúcich rokoch. S touto ambíciou súvisí aj príprava na dlhodobé klimatické zmeny. Táto príprava závisí vo veľkej miere aj na energetickej koncepcii Slovenskej republiky a Európskej únie. Obec by však mala realizovať aj vlastné opatrenia - zvyšovať energetickú efektivitu budov, zabezpečovať rezervné a diverzifikované zdroje energií a podobne. S klimatickými zmenami a čoraz častejšími výkyvmi počasia, ktoré sa v našich zemepisných šírkach začínajú vyskytovať musí byť obec zároveň pripravená aj na mimoriadne udalosti a havárie.

GLOBÁLNY CIEĽ: ZVYŠOVANIE KVALITY ŽIVOTA V OBCI

- Podporiť zabezpečenie modernej, kapacitne aj kvalitatívne dostatočnej dopravnej infraštruktúry a obslužnosti pre súčasné potreby a budúci rozvoj obce.
- Udržiavať a zvyšovať kvalitu prostredia v obci, vytvárať obyvateľom priateľský verejný priestor.

ŠPECIFICKÝ CIEĽ: TRVALÝ ROZVOJ TECHNICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY A ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA V OBCI

- Modernizovať a zlepšiť technickú infraštruktúru obce.
- Rozvíjať efektívny systém separovania komunálnych odpadov a druhotného využitia biologicky rozložiteľných odpadov.

- Zabezpečiť permanentnú obnovu a modernizáciu technickej infraštruktúry, koordinovať aktivity správcov a prevádzkovateľov sietí.

ÚZEMNÝ CIEĽ: OCHRANA PRÍRODNÉHO A KULTÚRNEHO DEDIČSTVA

- Chrániť a zveľaďovať prírodné bohatstvo a všetky prírodné zdroje a zložky životného prostredia s ohľadom na zachovanie pre budúce generácie.
- Integrované pristupovať k problematike pôdy a starostlivosti o pôdu.
- Uskutočňovať prevenciu pred dopadmi klimatických zmien vrátane zvyšovania energetickej efektivity budov a podielu využívania obnoviteľných zdrojov energie.
- Zabezpečovať systematickú starostlivosť o zeleň a prírodné prvky, vrátane realizácie územných systémov ekologickej stability.
- Obnoviť a revitalizovať tradičné prírodné prvky v krajine.
- Chrániť architektonické hodnoty a vytvárať priateľský verejný priestor.

20.3 PRIORITA: EKONOMIKA A RIADENIE OBCE

Pracovné príležitosti a úspešné ekonomické zázemie patria k hlavným hnacím motorom modernizácie a kvality obce Rakovec nad Ondavou a tým aj blízkeho regiónu. Je potrebné hľadať, podporovať a využívať potrebné nové impulzy a kreatívny potenciál miestnych podnikateľov, aby sa dosiahla želaná úroveň pracovných príležitostí v širšom spektre zamerania, vrátane služieb. Významnú úlohu v tomto procese zohráva otvorená a transparentná činnosť manažmentu obce.

Budúcu konkurencieschopnosť a posilňovanie ekonomiky obce je potrebné hľadať v podpore malého a stredného podnikania s využitím domácich zdrojov. Malé a stredné podnikanie je ekonomickým motorom obce. Podpora a motivácia vlastného podnikateľského zázemia, využívanie vlastných dostupných zdrojov na podnikanie a podpora a propagácia podnikateľov zamestnávajúcich obyvateľov obce a jej okolia je vysoko návratnou investíciou obce. Okrem riešenia ponuky pracovných príležitostí to zvyšuje prílev finančných prostriedkov do rozpočtu obce a následne napomáha jej rozvoju. Neopomenuteľnou skutočnosťou je aj podpora sociálnych väzieb v rodine a vzťahu obyvateľov k obci.

Cestovný ruch je jedným z efektívnych nástrojov pre reálnu stabilizáciu ekonomiky obce. Obec je obklopená prírodou, čo umožňuje rozvoj agroturistiky, aquaturistiky a nenáročnej turistiky či výletov do prírody. Rozvoj cestovného ruchu v obci je cielený na krátkodobé oddychové aktivity, na folklóre, športové a spoločenské využitie a rozvoj cykloturistiky. Ambíciou obce je propagovať kvalitu miestnych služieb a tradíciu pohostinnosti a spätosti s prírodou. Ako skvelá príležitosť vytvorenia nových pracovných príležitostí a podpora tradičného cestovného ruchu sa javí rozvoj agroturistiky, podpora rozvoja aquakultúry a nadväzujúcich aktivít, propagácia rybných špecialít, ale aj podpora spoločenského rozmeru

rybárčenia a zdravého (bio)stravovania. Podobne aj podpora predaja ekologicky nezávadných potravín od domácich drobných poľnohospodárov je kvalitným doplnením tradičného sortimentu ponuky v cestovnom ruchu.

Skvalitňovanie riadenia obce, zvýšenie kvality služieb poskytovaných samosprávou, znižovanie administratívnej záťaže na obecnom úrade, elektronizácia územnej samosprávy sú oblasti, ktoré musí obec a jej manažment riešiť, aby samospráva mohla plniť stále náročnejšie úlohy a vytvárať podmienky pre udržanie kvality života. Zabezpečenie väčšej účasti občanov na rozhodovaní, rozvoj občianskych iniciatív a celkové zlepšenie komunikácie s obyvateľmi obce sú oblasti, pri ktorých sa môže posilniť transparentné riadenie obce a môže sa dospieť k väčšej aktivite občanov, ich stotožneniu sa s obcou a využiť tak občiansky potenciál pre rozvoj obce.

GLOBÁLNY CIEĽ: SPOJENIE ÚSILLA SAMOSPRÁVY A PODNIKATEĽOV V OBCI

- Podporovať spoluprácu medzi ekonomickými subjektmi, napomáhať vytváraniu strategických partnerstiev a podporovať rovnomerné rozmiestnenie v podnikateľských odvetviach za účelom vytvárania zdravého a motivujúceho konkurenčného prostredia.
- Budovať pozíciu obce ako ústretovej lokality pre investície v oblasti podnikania a podpory nových ekonomických subjektov.
- Vytvárať stimulujúcu podnikateľskú atmosféru v prospech usídľovania sa malých a stredných podnikateľov aj väčších spoločností, presviedčať o výhodnosti lokality nielen vzhľadom k potenciálu vzdelanostného zázemia, ale aj okolitého regiónu.
- Spravovať obec a usmerňovať jej rozvoj efektívne a transparentne, zvyšovať kvalitu a dostupnosť služieb samosprávy v prospech občanov aj podnikateľov.
- Podporovať pozitívny vzťah občanov k obci ich aktívnym zapájaním do rozhodovania a aktívnym reagovaním na ich potreby.
- Zvýšiť a podporovať prístup miestnych podnikateľov k programom a grantom.

ŠPECIFICKÝ CIEĽ: ROZVOJ TRADIČNÝCH MOŽNOSTÍ PODNIKANIA V OBCI

- Pripraviť ekonomické podmienky, stimuly a nástroje na podporu nových podnikateľských subjektov v tradičných oblastiach podnikania.
- Zachovať a podporovať drobnú poľnohospodársku výrobu nezávadných potravín a výrobkov v obci.
- Vytvárať podmienky pre vznik a rozvoj tradičných remeselných dvorov s kvalitnými službami, ponukou tradičných poľnohospodárskych výrobkov aj propagáciou územia a zvyklostí.

- Zapájať podnikateľov do možností získať nenávratné finančné príspevky na podporu podnikania v tradičných remeslách a službách.
- Vytvoriť prostredie uľahčujúce rozvoj podnikania v tradičných odvetviach a v remeslách.

ÚZEMNÝ CIEĽ: VYUŽÍVANIE ĽUDSKÉHO A PRÍRODNÉHO POTENCIÁLU V OBCI

- Podporiť vznik a rozvoj služieb v cestovnom ruchu a súvisiacich služieb a propagácie tradícií.
- Využiť kvalitu životného prostredia a rozvíjať možnosti ozdravných a relaxačných pobytov detí, mládeže aj seniorov.
- Zabezpečiť modernizáciu agroturistiky, rybárčenia a jeho zázemia, náučných chodníkov a cyklotrás, spájajúcich atrakcie a služby cestovného ruchu v jednotlivých obciach mikroregiónu.

20.4 HIERARCHIA STRATEGICKÝCH CIEĽOV A PRIORÍT

	PRIORITA 1 ĽUDIA A KVALITA ŽIVOTA		PRIORITA 2 INFRAŠTRUKTÚRA A ŽIVOTNÉ PROSTREDIE			PRIORITA 3 EKONOMIKA A RIADENIE OBCE			
GLOBÁLNY CIEĽ	STABILIZÁCIA OBCE		ZVYŠOVANIE KVALITY ŽIVOTA V OBCI			SPOJENIE ÚSILIA SAMOSPRÁVY A PODNIKATEĽOV V OBCI			
	OPATRENIE 1.1.1	OPATRENIE 1.1.2	OPATRENIE 2.1.1	OPATRENIE 2.1.2	OPATRENIE 2.1.3	OPATRENIE 3.1.1	OPATRENIE 3.1.2	OPATRENIE 3.1.3	
	OPATRENIE 1.1.3	OPATRENIE 1.1.4							
ŠPECIFICKÝ CIEĽ	ZVÝŠENIE MIERY ZAMESTNANOSTI V OBCI		TRVALÝ ROZVOJ TECHNICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY A ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA V OBCI			ROZVOJ TRADIČNÝCH MOŽNOSTÍ PODNIKANIA V OBCI			
	OPATRENIE 1.2.1		OPATRENIE 2.2.1		OPATRENIE 2.2.2	OPATRENIE 3.2.1		OPATRENIE 3.2.2	
ÚZEMNÝ CIEĽ	ZLEPŠENIE OBČIANSKEJ VYBAVENOSTI OBCE		OCHRANA PRÍRODNÉHO A KULTÚRNEHO DEDIČSTVA OBCE			VYUŽÍVANIE ĽUDSKÉHO A PRÍRODNÉHO POTENCIÁLU V OBCI			
	OPATRENIE 1.3.1	OPATRENIE 1.3.2	OPATRENIE 2.3.1		OPATRENIE 2.3.2	OPATRENIE 3.3.1	OPATRENIE 3.3.2	OPATRENIE 3.3.3	
	OPATRENIE 1.3.3	OPATRENIE 1.3.4	OPATRENIE 2.3.3		OPATRENIE 2.3.4				
	OPATRENIE 1.3.5	OPATRENIE 1.3.6							

C. PROGRAMOVÁ ČASŤ

Programová časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Rakovec nad Ondavou obsahuje Opatrenia a v rámci nich jednotlivé Aktivity na zabezpečenie realizácie Programu rozvoja obce. Táto časť obsahuje podrobnejšie rozpracovanie globálnych, špecifických aj územných cieľov identifikovaných v strategicknej časti dokumentu.

21. OPATRENIA A AKTIVITY

21.1

PRIORITA 1

ĽUDIA A KVALITA ŽIVOTA

GLOBÁLNY CIEĽ: STABILIZÁCIA OBCE

Opatrenie 1.1.1

Podpora výhodných podmienok pre priamych investorov

Aktivity:

- Vysporiadanie pozemkov pre budovanie podnikateľskej zóny v snahe podporiť príliv priamych investorov, malých a stredných podnikateľov do obce
- Vybudovanie technickej a prístupovej infraštruktúry k podnikateľskej zóne
- Marketing obce vo vzťahu k podnikateľom a aktívna prezentácia podnikateľských príležitostí a vhodného vzdelanostného zázemia obce, regiónu

Opatrenie 1.1.2

Zvyšovanie kvality života obyvateľov a dostupnosti bývania v obci

Aktivity:

- Vypracovanie a aktualizácia územného plánu obce
- Príprava projektovej dokumentácie na bytovú výstavbu
- Vysporiadanie pozemkov pre bytovú výstavbu
- Výstavba obecných bytov v bytovom dome
- Príprava projektovej dokumentácie na výstavbu nízkoštandardných bytov
- Vysporiadanie pozemkov pre výstavbu bytového domu s nízkoštandardnými bytmi

- Výstavba bytového domu s nízkošandardnými bytmi
- Výstavba technickej infraštruktúry pre obecné domy s bytmi a individuálne domy
- Podpora individuálnej bytovej výstavby
- Obnova a modernizácia bytového fondu za účelom energetickej efektívnosti budov
- Vytvorenie registra bývania v obci (voľné byty, domy, stavebné pozemky)

Opatrenie 1.1.3

Vytvorenie podmienok bezpečného života obyvateľov obce, ochrany ich majetku aj ochrany majetku obce

Aktivity:

- Budovanie, rozširovanie a modernizácia kamerového systému vo verejných priestoroch obce, kamerové monitorovanie centra obce aj pohrebiska
- Podpora rozširovania osobných bezpečnostných signalizačných zariadení seniorov

Opatrenie 1.1.4

Podpora aktívnej činnosti spolkov a združení

Aktivity:

- Podpora vzniku, činnosti a inštitucionálneho rozvoja neziskových organizácií pôsobiacich v oblasti sociálnej a zdravotnej pomoci
- Motivácia marginalizovanej komunity stanoviť a rešpektovať „autoritu“ z vlastných radov, ktorá bude aktívne spolupracovať so starostom obce a poslancami
- Vytváranie a podpora vytvárania neziskových organizácií zaoberajúcich sa voľnočasovými aktivitami
- Materiálne zabezpečenie a podpora pravidelnej klubovej a krúžkovej činnosti detí a mládeže
- Začlenenie seniorov do veku primeraných aktivít rozvoja obce

ŠPECIFICKÝ CIEĽ: ZVÝŠENIE MIERY ZAMESTNANOSTI V OBCI

Opatrenie 1.2.1

Posilnenie sociálnej inklúzie a rovnosti príležitosti na trhu práce

Aktivity:

- Podpora informovanosti rodičov a žiakov pri výbere štúdia po ukončení základnej školy v nadväznosti na potreby trhu práce
- Poskytovanie pravidelných informácií o potrebách trhu práce aj o aktívnej politike zamestnanosti v rámci kraja a priľahlých regiónov

- Poskytovanie pravidelných informácií o možnostiach vzdelávania sa s prepojením na potreby trhu práce
- Organizovanie školení, tréningov a rekvalifikačných kurzov pre nezamestnaných a ohrozených nezamestnanosťou
- Podpora zvyšovania vzdelanostnej úrovne obyvateľov s dôrazom na marginalizované skupiny obyvateľstva
- Využívanie aktivačných činností a absolventskej praxe v obci
- Zapájanie obyvateľov do manažovania a realizácie obecných projektov

ÚZEMNÝ CIEĽ: ZLEPŠENIE OBČIANSKEJ VYBAVENOSTI V OBCI

Opatrenie 1.3.1

Budovanie zázemia sociálneho zabezpečenia v obci

Aktivity:

- Vytvorenie a permanentná aktualizácia databázy potrieb sociálnych a zdravotných služieb obyvateľov obce
- Rekonštrukcia a modernizácia nehnuteľností vo vlastníctve obce za účelom poskytnutia priestorov vybraným zdravotným ambulanciam
- Vybudovanie, materiálne zabezpečenie a modernizácia centra poskytovania sociálnych služieb s dennou starostlivosťou
- Vybudovanie, materiálne zabezpečenie a modernizácia centra a poskytovanie kvalitných sociálnych a zdravotných služieb pre starších ľudí, odkázaných na stálu starostlivosť
- Vybudovanie a materiálne zabezpečenie domova dôchodcov rodinného typu
- Vybudovanie a materiálne zabezpečenie priestorov pre mládež a jej aktivity
- Vytvorenie a stabilizácia systému terénnej opatrovateľskej služby pre seniorov
- Zabezpečenie preventívnych opatrení pre mládež aj dospelých ohrozených drogovými a ostatnými závislosťami, podpora poradenskej činnosti a osvetu

Opatrenie 1.3.2

Modernizácia a rozvoj základnej infraštruktúry služieb

Aktivity:

- Podpora rovnomerného rozšírenia ponuky služieb a rozvoja služieb občianskej vybavenosti
- Podpora odbytu miestnych poľnohospodárskych produktov „z dvora“ pre obyvateľov obce a okolia
- Podpora odbytu miestnych remeselných výrobkov a služieb pre obyvateľov obce a okolia
- Vytvorenie nových hrobových miest na obecnom pohrebisku
- Revitalizácia medzihrobových priestorov na obecnom pohrebisku
- Vybudovanie, rekonštrukcia a údržba prístupových ciest na pohrebisku

- Vybudovanie, rekonštrukcia a modernizácia domu smútku
- Vybudovanie, rekonštrukcia a údržba stavieb na pohrebisku súvisiacich s poskytovaním pohrebných služieb

Opatrenie 1.3.3

Stabilizácia siete škôl v obci

Aktivity:

- Stabilizácia základnej školy a materskej školy
- Modernizácia, rekonštrukcia a údržba budovy materskej školy
- Modernizácia, rekonštrukcia a údržba budov základnej školy
- Modernizácia, rekonštrukcia a údržba interiérového vybavenia materskej školy
- Modernizácia, rekonštrukcia a údržba interiérového vybavenia základnej školy
- Podpora tvorby a propagácie zaujímavých a atraktívnych vzdelávacích programov na škole
- Podpora vytvárania neziskových združení priaznivcov školy so samostatnou právnou subjektivitou k prijímaniu grantových prostriedkov pre rozvoj školy
- Organizovanie propagácie škôl aktivitami dni otvorených dverí na škole
- Prezentácia kvality školy a výsledkov žiakov
- Podpora propagácie školy na webovom sídle obce

Opatrenie 1.3.4

Zlepšovanie vybavenosti a podporovanie využiteľnosti škôl

Aktivity:

- Rozširovanie a modernizácia vybavenosti školy a školských zariadení, nákup interaktívnych didaktických pomôcok a zariadení
- Podpora zavádzania vzdelávacích programov zameraných na motiváciu pre remeselné zručnosti
- Rekonštrukcia existujúceho športového areálu v základnej škole
- Podpora výmenných pobytov žiakov s partnerskými školami v zahraničí
- Podpora žiakov aktívne sa zapájať do vedomostných a športových súťaží
- Zavádzanie a využívanie internetu a e-learningu v škole
- Podpora individuálneho vzdelávania detí mimoriadne talentovaných a nadaných
- Podpora individuálneho vzdelávania v rámci integrácie žiakov so zdravotným postihnutím
- Podpora psychologicko-pedagogického poradenstva pre deti
- Podpora alternatívnych metód vyučovania
- Podpora zvyšovania kvalifikácie učiteľov a ich ďalšieho vzdelávania

Opatrenie 1.3.5

Rozvoj záujmovej činnosti, športových aktivít a kultúrnych podujatí

Aktivity:

- Podpora obyvateľov obce v záujmovej činnosti, generačnej spolupráci a práci s deťmi
- Organizovanie pravidelných športových podujatí
- Vysporiadanie pozemkov pre výstavbu športových a kultúrnych areálov
- Podpora využívania športových areálov a podpora aktívneho cvičenia žien, mládeže, seniorov
- Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia multifunkčného ihriska
- Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia priestorov pre športovú klubovú činnosť
- Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia šatní a celej budovy obecného futbalového klubu
- Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia detského ihriska
- Organizovanie tradičných kultúrnych podujatí
- Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia domu kultúry
- Modernizácia interiérového vybavenia domu kultúry a jeho kuchynskej časti
- Podpora prezentácie výsledkov záujmovej činnosti a tvorby doma aj v zahraničí
- Podpora aktívneho a zdravého starnutia

Opatrenie 1.3.6

Podpora miestnych kultúrnych, spoločenských a folklórnych tradícií

Aktivity:

- Ochrana, propagácia a rozvoj prírodného a kultúrneho dedičstva obce a atrakcií obce
- Podpora a propagácia folklórnych a spoločenských podujatí a aktivít
- Podpora a propagácia tradičnej remeselnej výroby
- Vydanie publikácie o obci a vydávanie ďalších printových materiálov, kalendárov
- Výstavba a vybavenie Múzea tradícií - stála expozícia sedliackeho domu
- Podpora a propagácia zberateľskej činnosti dobových artefaktov

21.2

PRIORITA 2

INFRAŠTRUKTÚRA A ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

GLOBÁLNY CIEĽ: ZVYŠOVANIE KVALITY ŽIVOTA V OBCI

Opatrenie 2.1.1

Zlepšovanie dopravnej infraštruktúry obce

Aktivity:

- Výstavba, rekonštrukcia, údržba a oprava miestnych ciest
- Výstavba a údržba jarkov a kanálov popri miestnych cestách
- Výstavba, rekonštrukcia, údržba a oprava mostíkov a lávok
- Výstavba, rekonštrukcia, údržba a oprava chodníkov a priekop
- Výstavba, rekonštrukcia, údržba a oprava parkovacích a odstavných plôch
- Výstavba, rekonštrukcia, údržba a oprava prístreškov na čakanie verejnej dopravy
- Rekonštrukcia a modernizácia verejného osvetlenia
- Odstránenie bariér pre imobilných a starších občanov
- Budovanie a modernizácia bezpečnostného dopravného značenia
- Budovanie spomaľovačov a regulácia rýchlosti prechádzajúcich motorových vozidiel
- Budovanie bariér na zníženie hlučnosti a prašnosti pri hlavných komunikáciách
- Budovanie bezpečnostných bariér na elimináciu nebezpečných úsekov, vybudovanie bezpečnostného zábradlia

Opatrenie 2.1.2

Rozvoj dopravnej obslužnosti obce

Aktivity:

- Podpora posilnenia regionálnej mobility prostredníctvom verejnej dopravy
- Podpora vývoja ekologicky priaznivých a nízkouhlíkových dopravných systémov a propagácia trvalo udržateľnej obecnej, regionálnej mobility
- Podpora efektívneho a komfortného prepojenia obce s mestom Michalovce a obcami regiónu verejnou dopravou
- Podpora drobných poskytovateľov verejnej dopravy
- Podpora dopravy využívajúcej alternatívne pohonné zdroje

Opatrenie 2.1.3

Zlepšenie vzhľadu obce a zvyšovanie atraktivity verejných priestranstiev

Aktivity:

- Výsadba a údržba zelene v obci s ambíciou zväčšiť celkovú plochu zelene v obci
- Modernizácia zábran, informačných tabúl a ďalšieho mobiliáru v obci
- Inštalácia a údržba prvkov obecných mobiliárov
- Oprava, údržba a rekonštrukcia centra obce
- Zabezpečenie technických a technologických prostriedkov, strojov a podobného vybavenia na údržbu miestnych ciest, chodníkov, verejného priestranstva a pohrebiska, ich schodnosti, bezpečnosti a čistoty
- Údržba miestnych ciest, chodníkov, verejného priestranstva a pohrebiska, zabezpečenie ich schodnosti a bezpečnosti
- Udržiavanie čistoty miestnych ciest, chodníkov, verejného priestranstva a pohrebiska
- Výstavba a modernizácia amfiteátra v obci
- Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia oddychových zón v obci
- Inštalovanie a obnova informačných tabúl v obci
- Účast' obyvateľov na projektoch utvárania verejných priestranstiev

ŠPECIFICKÝ CIEĽ: TRVALÝ ROZVOJ TECHNICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY A ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA V OBCI

Opatrenie 2.2.1

Výstavba, rozvoj a modernizácia technickej infraštruktúry

Aktivity:

- Podpora investícií do infraštruktúry, ktoré občanom poskytujú základné služby v oblastiach energie, životného prostredia, dopravy a informačných a komunikačných technológií
- Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia spoločného kanalizačného potrubia
- Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia čističky odpadových vôd
- Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia obecného vodovodného potrubia
- Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia plynového potrubia
- Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia obecného rozhlasu
- Propagácia nízkouhlíkových stratégií pre obec, mikroregión
- Podpora a postupné zavádzanie distribučných systémov s nízkymi úrovňami napätia
- Príprava a podpora obce na modernizáciu a kapacitné rozširovanie rozvodu elektrickej energie
- Podpora obce pri zavádzaní a rozširovaní optických káblov a výstavbe televíznych a telekomunikačných prijímačov a rádiokomunikačných sietí

- Podpora zabezpečenia ochrany údajov, vírusová a digitálna ochrana prevádzky sietí a služieb, bezpečnosť internetových transakcií, ako aj zabezpečenie bezpečnosti vybavenia pre konečných užívateľov

Opatrenie 2.2.2

Podpora ekologického manažmentu komunálnych odpadov

Aktivity:

- Likvidácia ekologických záťaží a nelegálnych skládok odpadu
- Projektová, technologická a pozemková príprava na vybudovanie zberného dvora
- Vybudovanie a modernizácia zberného dvora
- Projektová, technologická a pozemková príprava na vybudovanie obecného kompostoviska
- Vybudovanie a modernizácia obecného kompostoviska
- Zabezpečenie technických a technologických prostriedkov, strojov a podobného vybavenia na zhromažďovanie a spracovanie biologicky rozložiteľných odpadov a ich prípravu na kompostovanie
- Organizovanie informačnej kampane na podporu individuálnych skládok biologicky rozložiteľných odpadov a domáceho kompostovania
- Podpora kompostovania a využívania bioodpadu
- Rozšírenie komodít a modernizácia separovaného zberu odpadu v obci
- Aktívna motivácia obyvateľov k separovaniu odpadu a materiálového zhodnocovania odpadov
- Osveta obyvateľov zameraná na ekologické nakladanie s odpadom

ÚZEMNÝ CIEĽ: OCHRANA PRÍRODNÉHO A KULTÚRNEHO DEDIČSTVA V OBCI

Opatrenie 2.3.1

Podpora úsporného nakladania s energiami a využívanie obnoviteľných zdrojov energie

Aktivity:

- Rekonštrukcia budov vo vlastníctve obce s ambíciou zníženia energetickej zaťaženia a úspory energií
- Podpora energetickej efektívnosti súkromných domov
- Propagácia výroby a podpora distribúcie obnoviteľných zdrojov energie
- Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov vo verejných infraštruktúrach a v sektore bývania
- Podpora a postupné zavádzanie inteligentných distribučných systémov s nízkymi úrovňami napätia

- Osveta o možnostiach úspor energie a obnoviteľných zdrojoch energie vrátane zdrojov ich financovania
- Podpora využitia technológií k úspore energie
- Využívanie alternatívnych zdrojov energie

Opatrenie 2.3.2

Zapojenie obce do riešenia protipovodňových opatrení a ochrany pred následkami klimatických zmien

Aktivity:

- Spolupráca obce so zodpovednými inštitúciami na vytváranie protipovodňových opatrení
- Zabezpečovanie prevencie povodňových udalostí udržiavaním priepustností verejných kanálov a ostatných malých vodných tokov
- Údržba potokových korýt
- Vodozádržné a protipovodňové opatrenia
- Odstraňovanie následkov povodní
- Podpora vyhradených investícií na prispôbenie sa zmene klímy
- Propagácia investícií na riešenie osobitných rizík, zabezpečenie odolnosti proti katastrofám a vyvíjanie systémov zvládania katastrof
- Osveta obyvateľov pre zvládanie prírodných katastrof
-

Opatrenie 2.3.3

Revitalizácia pôdy a riečnych systémov v obci, obnova a údržba poľných ciest a zelene v krajine

Aktivity:

- Zlepšenie a revitalizácia obecného prostredia vrátane regenerácie opustených poľnohospodárskych (priemyselných) lokalít a zníženia miery znečistenia pôdy a vzduchu
- Zvyšovanie retenčnej schopnosti krajiny
- Zachytávanie vody v mieste jej dopadu
Podpora zabezpečenia prirodzenej funkcie lesa vo vzťahu k vode
- Spevňovanie, udržiavanie a obnova poľných ciest
- Výsadba a údržba líniovej zelene pozdĺž ciest
- Údržba trávnatých plôch a neobrábanej pôdy

Opatrenie 2.3.4

Starostlivosť o majetok obce, obnova a údržba obecných budov, historických a kultúrnych pamiatok a pamätníkov

Aktivity:

- Obnova, rekonštrukcia a rozšírenie budov a stavieb vo vlastníctve obce
- Obnova a údržba historických budov

21.3

PRIORITA 3

EKONOMIKA A RIADENIE OBCE

GLOBÁLNY CIEĽ: SPOJENIE ÚSILIA SAMOSPRAVY A PODNIKATEĽOV V OBCI

Opatrenie 3.1.1

Stabilizácia existujúcich podnikateľov, podpora ich rozvoja a motivácia prílivu nových investorov

Aktivity:

- Vysporiadanie pozemkov a vybudovanie technickej infraštruktúry zóny pre podnikateľov
- Rekonštrukcia a podpora rekonštrukcie budov a prevádzkových priestorov, ktoré sú potrebné na zabezpečenie rozvoja podnikateľov, remeselných dvorov a služieb
- Podpora a motivácia novo vzniknutých podnikateľov, samostatne hospodáriacich roľníkov a živnostníkov vo výrobnom a remeselnom sektore a službách dostupnými ekonomickými a legislatívnymi nástrojmi obce
- Podpora rozvoja vnútorného potenciálu, najmä malých podnikateľov a služieb vytváraním sietí, spolupráce a výmeny skúseností medzi obcami a regiónmi
- Podpora a motivácia malých a stredných podnikateľov, ktorí využívajú domáce suroviny
- Podpora marketingu domácich podnikateľov, motivácia občanov využívať služby a nakupovať tovary miestnych poľnohospodárov, remeselníkov a podnikateľov

Opatrenie 3.1.2

Zvyšovanie informovanosti a využívanie programov rozvoja malého a stredného podnikania

Aktivity:

- Propagácia a pravidelné informácie pre podnikateľov o možnostiach využívania grantov a programov zo štrukturálnych fondov
- Zapájanie miestnych podnikateľov do prípravy a realizácie projektov a grantov v prospech rozvoja obce a podnikateľského prostredia
- Pomoc obce a podpora podnikateľov pri ich využívaní grantov a ďalších podporných programov
- Aktívna spolupráca obce s podnikateľmi pri tvorbe ich projektov a následnej realizácii získaných programov

Opatrenie 3.1.3

Modernizácia technického a technologického zázemia obecného úradu

Aktivity:

- Nákup a modernizácia hardwarového a softwarového vybavenia pre obecný úrad
- Nákup a tvorba aplikačného softwaru na zabezpečenie elektronických služieb pre občanov v obci
- Tvorba a aktualizácia webového sídla obce
- Modernizácia informačného systému vo vzťahu k občanom

ŠPECIFICKÝ CIEĽ: ROZVOJ TRADIČNÝCH MOŽNOSTÍ PODNIKANIA V OBCI

Opatrenie 3.2.1

Stabilizácia a rozvoj poľnohospodárskej produkcie a výroby v obci

Aktivity:

- Podpora zlepšenia a zlepšenie obhospodarovania pôdy
- Podpora mladých farmárov, podpora obce pri zakladaní rodinných fariem, poľnohospodárskych dvorov a ďalších drobných podnikateľov v poľnohospodárstve
- Propagácia účinného využívania zdrojov a podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo odolné voči zmene klímy v sektoroch poľnohospodárstva a potravinárstva so zameraním na zvýšenie účinnosti využitia vody v poľnohospodárstve, zvýšenie účinnosti využitia energie v poľnohospodárstve a pri spracovaní potravín, uľahčenie dodávok a využitia obnoviteľných zdrojov energie, vedľajších produktov, odpadov, zvyškov a iných nepotravinových surovín na účely biohospodárstva, zníženie emisií oxidu dusného a metánu z poľnohospodárstva
- Podpora sekvestrácie oxidu uhličitého v poľnohospodárstve
- Podpora obnovy a obnova, zachovanie a posilnenie ekosystémov závislých od poľnohospodárstva
- Podpora konkurencieschopnosti všetkých druhov poľnohospodárskej produkcie
- Modernizácia, oprava a budovanie poľných prístupových ciest, inžinierskych sietí a ďalšej technickej podpory pre poľnohospodárstvo a ochranu životného prostredia
- Podpora projektov a investičných aktivít na ochranu životného prostredia a výrobu ekologicky nezávadných potravín
- Podpora pracovnej mobility a pomoc obce zamestnať sa v poľnohospodárstve trvale alebo v sezónnych prácach ľuďom bez vzdelania a ďalším uchádzačom o zamestnanie

Opatrenie 3.2.2

Stabilizácia odbytu poľnohospodárskej produkcie, poľnohospodárskych výrobkov a podpora remeselných dvorov a služieb

Aktivity:

- Podpora a propagácia pravidelného predaja poľnohospodárskych produktov „z dvora“ v obci a v regióne
- Pravidelné organizovanie obecných trhov so zameraním na ochutnávku a predaj miestnych špecialít, kulinárske špeciality a nezávadné potraviny
- Marketing kvalitných poľnohospodárskych produktov vo vzťahu k obyvateľom regiónu
- Podpora konkurencieschopnosti všetkých druhov poľnohospodárskej produkcie
- Podpora integrácie primárnych výrobcov do potravinového reťazca pomocou systémov kvality, propagácie na miestnych trhoch a krátkych dodávateľských reťazcoch, skupín výrobcov a medziodvetvových organizácií
- Podpora manažmentu rizika poľnohospodárskych podnikov v obci
- Podpora vzniku kooperačných väzieb medzi poľnohospodármi

ÚZEMNÝ CIEĽ: VYUŽÍVANIE ĽUDSKÉHO A PRÍRODNÉHO POTENCIÁLU V OBCI

Opatrenie 3.3.1

Budovanie a modernizácia infraštruktúry cestovného ruchu

Aktivity:

- Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia priestorov na stálu propagáciu a predaj poľnohospodárskej produkcie
- Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia remeselných dvorov a dielní na výrobu tradičných produktov
- Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia ubytovacích zariadení pre podporu cestovného ruchu
- Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia sezónnej reštaurácie
- Vybudovanie informačných a náučných tabúl v obci
- Inštalácia medzinárodne uznávaných turistických značení atraktivít cestovného ruchu (kultúrne, technické, historické pamiatky a prírodné atraktivity)
- Vybudovanie a údržba náučných chodníkov
- Výstavba cyklotrasy
- Vybudovanie oddychových a relaxačných zón
- Výstavba vyhliadkovej veže
- Podpora podnikania a vytvárania služieb v oblasti cestovného ruchu
- Podpora podnikania s reštauračnými a ubytovacími službami

Opatrenie 3.3.2

Propagácia obce

Aktivity:

- Ochrana, propagácia a rozvoj kultúrneho dedičstva obce
- Vytvorenie krátkodobého marketingového programu a strednodobej marketingovej a komunikačnej stratégie obce, budovanie pozitívneho mediálneho obrazu obce
- Realizácia marketingových výstupov, pravidelná propagácia aktivít a podujatí v obci s cieľom prilákať návštevníkov z regiónu, kraja
- Pravidelná komunikácia s regionálnymi a celoštátnymi médiami, prezentácia pozitívnych výsledkov aj zaujímavostí obce
- Budovanie komunikačných a informačných väzieb v mikroregióne, spolupráca s obcami, mestami v oblasti komunikácie s médiami
- Podpora a rozvoj projektov medzinárodnej a cezhraničnej spolupráce
- Pravidelná účasť na regionálnych, národných aj medzinárodných veľtrhoch, obchodných misiách, odborných seminároch a konferenciách propagujúcich miestny cestovný ruch
- Vytvorenie propagačných materiálov obce
- Budovanie imidžu obce na základe histórie obce, folklórnych tradícií, tvorby remeselných produktov a tradičných výrobkov, prírodných zdrojov
- Investície do prezentácie kultúrnych aktivít (kultúrne podujatia, festivaly, prezentácie národného folklóru, zvykov a tradícií, kongresov a sympózií) a remeselných dvorov
- Podpora prezentácie príležitostí trávenia voľného času (propagácia poľnohospodárskych a kulinárskych špecialít, cykloturistiky a ďalších možností v spolupráci s okolitými obcami)

Opatrenie 3.3.3

Podpora podnikateľských aktivít a služieb v cestovnom ruchu

Aktivity:

- Podpora podnikateľov v oblasti služieb a doplnkových služieb v cestovnom ruchu
- Podpora účasti podnikateľov na výstavách a veľtrhoch cestovného ruchu doma a v zahraničí
- Prevádzkovanie malých predajných miest pre návštevníkov obce s cieľom predaja tradičných výrobkov (ľudovo-umelecké výrobky a i.) a poľnohospodárskych produktov
- Podpora organizovania tradičných jarmokov a trhov
- Pravidelné informácie o využívaní dotačných programov pre podnikateľov v cestovnom ruchu
- Metodická a asistenčná podpora obce malým a stredným podnikateľom v oblasti cestovného ruchu

22. MERATEĽNÉ UKAZOVATELE REALIZÁCIE

Ambíciou Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Rakovec nad Ondavou je v čo najväčšej miere naplniť jeho očakávania. Programová časť Programu rozvoja obce vo svojich Opatreniach podrobne rozpracovaných v Aktivitách presne identifikuje potreby obce. V kvantitatívnej, alebo v kvalitatívnej podobe sú Opatrenia a následne aj Aktivity upresňované merateľnými ukazovateľmi, identifikátormi počiatočného a želaného stavu. Merateľný ukazovateľ Opatrenia vyjadruje najvýstižnejším spôsobom želaný výstup, alebo smerovanie k naplneniu výsledku. Každý merateľný ukazovateľ má určenú mernú jednotku. Prostredníctvom mernej jednotky sa tak počiatočný a želaný stav vyjadrí exaktne. Na základe súboru merateľných ukazovateľov priradených k jednotlivým Opatreniam je možné veľmi prehľadne jednoducho monitorovať priebežné plnenie a výslednú realizáciu Programovej časti Programu rozvoja obce.

Tabuľka: Merateľné ukazovatele realizácie Opatrení

	OPATRENIE	Merateľný ukazovateľ	Merná jednotka	Stav 2023	Stav 2028
1.1.1	Podpora výhodných podmienok pre priamych investorov	prezentácia príležitostí v obci	počet	0	3
1.1.2	Zvyšovanie kvality života obyvateľov a dostupnosti bývania v obci	postavené nízkoštandardné obecné byty	počet	0	6
1.1.3	Vytvorenie podmienok bezpečného života obyvateľov obce, ochrany ich majetku aj ochrany majetku obce	kamery v obci	počet	6	12
1.1.4	Podpora aktívnej činnosti spolkov a združení	komunitné centrum	počet	0	1
1.2.1	Posilnenie sociálnej inklúzie a rovnosti príležitostí na trhu práce	dlhodobí nezamestnaní	počet	20	10
1.3.1	Budovanie zázemia sociálneho zabezpečenia v obci	terénna opatrovateľská služba	počet	0	1
1.3.2	Modernizácia a rozvoj základnej infraštruktúry služieb	komunálne služby	počet	1	2
1.3.3	Stabilizácia siete škôl v obci	počet tried v MŠ	počet	1	2
1.3.4	Zlepšovanie vybavenosti a podporovanie využiteľnosti škôl	interaktívne didaktické pomôcky	počet		
1.3.5	Rozvoj záujmovej činnosti, športových a kultúrnych podujatí	multifunkčné ihrisko	počet	1	2
1.3.6	Podpora miestnych kultúrnych, spoločenských a folklórnych tradícií	múzeum, galéria	počet	0	1
2.1.1	Zlepšovanie dopravnej infraštruktúry obce	chodníky	m	1000	1500

2.1.2	Rozvoj dopravnej obslužnosti obce	-	-	-	-
2.1.3	Zlepšenie vzhľadu obce a zvyšovanie atraktivity verejných prestranstiev	informačné tabule	počet	5	20
2.2.1	Výstavba, rozvoj a modernizácia technickej infraštruktúry	-	-	-	-
2.2.2	Podpora ekologického manažmentu komunálnych odpadov	zberný dvor	počet	0	1
2.3.1	Podpora úsporného nakladania s energiami a využívanie obnoviteľných zdrojov energie	rekonštrukcia budov na energeticky úsporné	počet	7	10
2.3.2	Zapojenie obce do riešenia protipovodňových opatrení a ochrany pred následkami klimatických zmien	priepustnosť rigolov	m	-	-
2.3.3	Revitalizácia pôdy a riečnych systémov v obci, obnova a údržba poľných ciest a zelene v krajine	revitalizované poľné cesty	m	-	-
2.3.4	Obnova a údržba historických a kultúrnych pamiatok, budov a pamätníkov	obnovená pamiatka	počte	0	3
3.1.1	Stabilizácia existujúcich podnikateľov, podpora ich rozvoja a motivácia prílivu nových investorov	noví podnikatelia	počet	0	3
3.1.2	Zvyšovanie informovanosti a využívanie programov rozvoja malého a stredného podnikania	nenávratné finančné prostriedky	Eur	0	50 000,-
3.1.3	Modernizácia technického a technologického zázemia obecného úradu	software	počet	4	6
3.2.1	Stabilizácia a rozvoj poľnohospodárskej produkcie a výroby v obci	samostatne hospodáriaci farmári	počet		
3.2.2	Stabilizácia odbytu poľnohospodárskej produkcie, poľnohospodárskych výrobkov a podpora remeselných dvorov a služieb	predaj z dvora	počet	0	2
3.3.1	Budovanie a modernizácia infraštruktúry cestovného ruchu	stravovacie zariadenie	počet	1	2
3.3.2	Propagácia obce	propagačný materiál	počet	1	2
3.3.3	Podpora podnikateľských aktivít a služieb v cestovnom ruchu	podnikatelia v službách cestovného ruchu	počet	0	1

D. REALIZAČNÁ ČASŤ

Realizačná časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Rakovec nad Ondavou identifikuje manažment riadenia Programu rozvoja obce, popisuje organizačné zabezpečenie realizácie Aktivít, systém monitorovania a hodnotenia plnenia Programu rozvoja obce a identifikuje vecný a časový harmonogram realizácie konkrétnych Aktivít Programu rozvoja obce formou akčného plánu v kratšom časovom úseku.

23. MANAŽMENT PROGRAMU ROZVOJA OBCE

Obec samostatne rozhoduje a uskutočňuje všetky úkony súvisiace so správou obce a jej majetku, všetky záležitosti, ktoré ako jej samosprávnou pôsobnosť upravuje osobitný zákon, ak takéto úkony podľa zákona nevykonáva štát alebo iná právnická osoba alebo fyzická osoba.¹⁵ Samostatnosť rozhodovania sa vzťahuje aj na riadenie a implementáciu Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Rakovec nad Ondavou. Obec rozhoduje prostredníctvom orgánov obce:¹⁶

- a) Obecné zastupiteľstvo obce Rakovec nad Ondavou (ďalej aj „obecné zastupiteľstvo“ v príslušnom gramatickom tvare),
- b) starosta obce Rakovec nad Ondavou (ďalej aj „starosta“ v príslušnom gramatickom tvare).

Obecné zastupiteľstvo obce Rakovec nad Ondavou

Schváliť Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Rakovec nad Ondavou, jeho aktualizáciu, aktualizáciu jeho častí aj predĺženie jeho účinnosti je vyhradené Obecnému zastupiteľstvu obce Rakovec nad Ondavou. V rámci napĺňania programovej časti Programu rozvoja obce je Obecnému zastupiteľstvu obce Rakovec nad Ondavou ďalej vyhradené:

- a) rozhodovať o akčnom pláne,
- b) rozhodovať o podaní žiadosti o nenávratný finančný príspevok v rámci zverejnených projektov, súčasne s akceptáciou zverejnených podmienok pre konkrétny projekt,
- c) rozhodovať v rámci rozpočtu obce, alebo v rámci zmien rozpočtu obce o výške finančných prostriedkov určených na realizáciu jednotlivých aktivít,

¹⁵ §4 odsek 1 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov

¹⁶ §10 odsek 1 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom riadení v znení neskorších predpisov

d) rozhodovať v rámci rozpočtu obce, alebo v rámci zmien rozpočtu obce o výške finančných prostriedkov určených ako spoluúčasť realizácie projektov, grantov a ďalších donorských príspevkov,

e) rozhodovať o partnerstvách územnej spolupráce s príslušnými orgánmi a inštitúciami aj s podnikateľskými subjektmi, zamestnávateľmi a s neziskovým sektorom.

Obecné zastupiteľstvo obce Rakovec nad Ondavou rozhoduje prijatím uznesenia nadpolovičnou väčšinou hlasov prítomných poslancov obecného zastupiteľstva obce.

Starosta obce Rakovec nad Ondavou

Starosta obce Rakovec nad Ondavou je koordinátorom a manažérom realizácie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Rakovec nad Ondavou. Monitoruje a vyhodnocuje možnosti podávania žiadostí o poskytnutie nenávratných finančných príspevkov, výhodnosť zverejnených projektov a predkladá obecnému zastupiteľstvu obce na schválenie:

a) návrh Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Rakovec nad Ondavou, návrh na jeho aktualizáciu alebo aktualizáciu jeho časti, alebo návrh na predĺženie jeho účinnosti,

b) návrh akčného plánu,

c) návrh na podanie žiadosti o nenávratný finančný príspevok v rámci zverejnených projektov,

d) návrh na rozhodnutie v rámci rozpočtu obce, alebo v rámci zmeny rozpočtu obce o výške finančných prostriedkov a ich použití v súvislosti s pripravovanými aktivitami, alebo v súvislosti so spoluúčasťou realizácie projektov, grantov a ďalších donorských príspevkov,

e) návrh na rozhodnutie o partnerstvách územnej spolupráce s príslušnými orgánmi a inštitúciami aj s podnikateľskými subjektmi, zamestnávateľmi a s neziskovým sektorom.

Oprávnenie starostu obce rozhodovať o použití finančných prostriedkov v súlade s ustanoveniami osobitného predpisu¹⁷ aj v súlade s ustanoveniami Zásad hospodárenia a nakladania s majetkom obce, ani oprávnenie starostu obce rozhodovať o vykonaní zmien rozpočtu obce rozpočtovými opatreniami v súlade s ustanoveniami osobitných predpisov¹⁸ aj v súlade s ustanoveniami Zásad hospodárenia a nakladania s finančnými prostriedkami obce týmto nie sú dotknuté.

Starosta obce tiež koordinuje práce na príprave žiadosti o nenávratný finančný príspevok a manažuje jej podanie, riadi komunikáciu s reprezentantmi donorov, riadi získaný projekt na nenávratný finančný príspevok, zabezpečuje jeho realizáciu a realizáciu jeho jednotlivých aktivít vrátane ukončenia projektu, zabezpečuje monitorovanie a hodnotenie Programu rozvoja obce.

¹⁷ najmä zákon č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov

¹⁸ najmä zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Realizácia Programu rozvoja obce vyžaduje systematickú prácu, stanovenie priorít, rozloženie financovania, získavanie úverov a externých zdrojov a sledovanie výziev jednotlivých riadiacich orgánov pre eurofondy.

24. MONITOROVANIE A HODNOTENIE PROGRAMU ROZVOJA OBCE

Medzi kľúčové činnosti a procesy nevyhnutné pre správne zabezpečenie implementácie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Rakovec nad Ondavou patria aj monitorovanie a hodnotenie na úrovni programu ako celku aj na úrovni jednotlivých aktivít.

Základom aktuálneho prístupu v oblasti monitoringu a hodnotenia je dôraz kladený na jasné definovanie cieľov a orientácia na výsledky. Premenu programovaných vstupov, výstupov a výsledkov na skutočné vstupy, výstupy a dosiahnuté výsledky prostredníctvom výberu a implementácie aktuálnych projektov možno pozorovať v reálnom čase pomocou monitorovacích mechanizmov.

Monitorovanie, ktorého dominantným nástrojom sú merateľné ukazovatele, je zamerané predovšetkým na sledovanie efektivity implementačných a riadiacich mechanizmov Programu rozvoja obce a na dosahovanie cieľov Programu rozvoja obce. Na rozdiel od vstupov a výstupov, skutočne dosiahnutý výsledok je okrem realizácie Programu rozvoja obce daný aj externými faktormi mimo dosahu Programu rozvoja obce. Externé faktory môžu mať na dosahovanie výsledku minimálny ale aj výraznejší vplyv. Práve preto je pri tvorbe Programu rozvoja obce kľúčové identifikovať pokiaľ možno všetky faktory, ktoré môžu ovplyvniť dosahovanie zvoleného výsledku. Z tohto dôvodu je určenie celkového skutočne dosiahnutého výsledku, teda reálneho dopadu Programu rozvoja obce na zmenu sociálno-ekonomickej reality v obci možné len na základe vykonania hodnotenia dopadov v obci.

Dopady nie sú merané prostredníctvom ukazovateľov, ale vhodne zvolenými metódami hodnotenia. Hodnotenie vychádza z údajov získaných na základe monitorovania, kombinuje ich s ďalšími údajmi a poskytuje pridanú hodnotu pre proces rozvoja. Monitorovanie aj hodnotenie Programu rozvoja obce zabezpečuje starosta obce.

24.1 MONITOROVANIE PROGRAMU ROZVOJA OBCE

Úlohou obce a jej manažmentu je pravidelné monitorovanie¹⁹ a vyhodnocovanie plnenia Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Rakovec nad Ondavou v podmienkach obce. Hlavným cieľom monitorovania je pravidelné sledovanie realizácie Opatrení a Aktivít Programu rozvoja obce s využitím systému merateľných ukazovateľov.

¹⁹ § 12 písmeno b) zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov

Výstupy z monitorovania zabezpečujú pre manažment obce vstupy pre rozhodovanie za účelom zlepšenia implementácie Programu rozvoja obce, vypracovávanie priebežných správ a vypracovanie záverečnej správy o realizácii Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Rakovec nad Ondavou.

Monitorovanie na úrovni Priorít a Cieľov Programu rozvoja obce ako celku zabezpečuje starosta obce. Údaje získané v procese monitorovania predstavujú významný zdroj informácií pre riadenie Programu rozvoja obce a pre prijímanie rozhodnutí, či je potrebné Program rozvoja obce alebo jeho časť aktualizovať, meniť alebo dopĺňať. Zároveň sú tieto údaje využívané v procese priebežného hodnotenia Programu rozvoja obce. Monitorovanie prebieha na základe systému merateľných ukazovateľov definovaných v predchádzajúcej časti Programu rozvoja obce.

V súvislosti s implementáciou Programu rozvoja obce je monitorovanie na úrovni individuálnych projektov (aktivít) zabezpečované zodpovednými projektovými manažérmi. Na rozdiel od monitorovania Priorít a Cieľov Programu rozvoja obce, v rámci realizácie individuálnych projektov je potrebné pravidelne pripravovať a predkladať monitorovaciu správu. Harmonogram predkladania monitorovacej správy vyplýva z každého realizovaného projektu individuálne. Monitorovacia správa má spravidla aj predpísanú štruktúru a povinné náležitosti podľa pokynov v projekte.

24.2 HODNOTENIE PROGRAMU ROZVOJA OBCE

Hodnotenie predstavuje proces, ktorý systematicky skúma prínos z realizácie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Rakovec nad Ondavou v podmienkach obce, jeho súlad s Cieľmi stanovenými v Programe rozvoja obce, analyzuje účinnosť realizovaných procesov, vhodnosť nastavenia jednotlivých Opatrení a Aktivít a pripravuje odporúčania na zvýšenie ich efektívnosti. Počas účinnosti Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Rakovec nad Ondavou sa odporúča vykonávať priebežné hodnotenia a pred ukončením účinnosti Programu rozvoja obce vykonať záverečné hodnotenie. Výsledky hodnotenia Programu rozvoja obce sprístupní obec na základe žiadosti, v súlade s ustanoveniami osobitného predpisu.²⁰

Pri hodnotení Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Rakovec nad Ondavou je potrebné prihliadať na skutočnosť, že stratégiu Programu rozvoja obce pripravovali reprezentanti obce v určitom reálnom čase a v súlade so svojimi programovými vyhláseniami a predstavami v reálnom čase. Nie všetky ambície ostávajú vplyvom času a rozvoja aktuálne a reálne, nie všetky aktivity ostávajú prioritné a nie všetky ciele je možné zrealizovať. Niektoré

²⁰ najmä zákon č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov

aktivity môžu vychádzať z momentálnej situácie v obci, pričom s odstupom času sa môžu javiť ako málo významné. Program rozvoja obce nie je dogma a nie je to nemenný dokument, je to vytýčenie strednodobých Priorít a Cieľov obce z pohľadu väčšinových záujmov a poradia financovania. Obecnému zastupiteľstvu obce je vyhradené rozhodnúť o aktualizácii²¹ tohto dokumentu ako celku, alebo o aktualizácii jeho časti.

Priebežné hodnotenie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Rakovec nad Ondavou je séria hodnotení zo strany obce, ktorých cieľom je kontinuálne počas implementácie Programu rozvoja obce skúmať rozsah, do akého sa využívajú prostriedky, skúmať efektívnosť a účinnosť programovania a sociálno-ekonomický dopad v rámci obce. Priebežné hodnotenie zároveň identifikuje faktory, ktoré prispievajú k úspechu alebo neúspechu implementácie Programu rozvoja obce vrátane udržateľnosti vhodných postupov v podmienkach obce. Základnými podkladmi pre prípravu priebežného hodnotenia sú monitorovacie správy Priorít a Cieľov aj monitorovacie správy projektov realizovaných v rámci príslušného Programu rozvoja obce. Priebežné hodnotenie sa vykonáva systematicky počas celého trvania Programu rozvoja obce až po predloženie záverečnej hodnotiacej správy Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Rakovec nad Ondavou. Priebežné hodnotenie sa odporúča vykonávať jedenkrát ročne, priebežné hodnotenia by mali byť východiskom pri tvorbe návrhu Akčného plánu. Správu z priebežného hodnotenia plnenia Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Rakovec nad Ondavou pripravuje starosta obce a zasiela ju každoročne do 31. mája priebežného kalendárneho roka vyššiemu územnému celku.²² Výsledky priebežných hodnotení môžu byť podkladom pre rozhodnutie obecného zastupiteľstva obce aktualizovať Program rozvoja obce, alebo aktualizovať jeho časť.

Záverečné hodnotenie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Rakovec nad Ondavou skúma rozsah, v akom sa využili zdroje, účinnosť a efektívnosť programovania a sociálno ekonomický vplyv na rozvoj obce. Záverečné hodnotenie určí faktory, ktoré prispeli k úspechu alebo neúspechu vykonávania Programu rozvoja obce ako celku a identifikuje osvedčené postupy. Výstupom záverečného hodnotenia je Záverečná správa o hodnotení implementácie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Rakovec nad Ondavou. Hodnotiace obdobie pri záverečnom hodnotení predstavuje obdobie celej realizácie Programu rozvoja obce. Vypracovanie Záverečnej správy zabezpečí starosta obce, spravidla najmenej šesť mesiacov pred ukončením účinnosti Programu rozvoja obce tak, aby sa závery záverečnej správy využili pri tvorbe nového Programu rozvoja obce na ďalšie obdobie.

21 § 8 odsek 4 zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov

22 § 12 písmeno b) zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov

Priebežná hodnotiacia správa a Záverečná správa o hodnotení implementácie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Rakovec nad Ondavou nemajú predpísanú presnú formu. Každá správa by mala obsahovať: identifikáciu, presné časové vymedzenie hodnotiaceho obdobia, úroveň hodnotenia Programu rozvoja obce (Ciele, Opatrenia, Aktivity), vymedzenie očakávaného, želateľného výsledku, programovaný termín realizácie, rozpočet vnútorných aj externých zdrojov a vymedzenie skutočného výsledku. Správa by mala v závere analyzovať dôvody nesplnených očakávaní a navrhnúť efektívny spôsob nápravy - aktualizáciu Programu rozvoja obce, v prípade ukončenia jeho účinnosti navrhnúť pri ďalšom schvaľovaní iné priority a ciele. Zo správy má byť zrejmé kto ju pripravil, na základe akého monitorovania a ďalších vstupných informácií je vypracovaná. Starosta obce prednesie správu na zasadnutí obecného zastupiteľstva obce. Obecné zastupiteľstvo obce priebežnú hodnotiacu správu, ani Záverečnú správu o hodnotení implementácie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Rakovec nad Ondavou neschvaľuje.

25. KOMUNKÁCIA PROGRAMU ROZVOJA OBCE

Najbežnejším spôsobom zverejňovania informácií v obci je webové sídlo obce. Obec využíva aj možnosti zverejňovania informácií prostredníctvom sociálnej siete prevádzkovej obcou, alebo prostredníctvom mobilnej aplikácie. Úradné tabule využíva obec spravidla najmä na zverejňovanie informácií, ktorých zverejňovanie na úradnej tabuli je obligatórne.

Starosta obce zverejní na webovom sídle obce Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Rakovec nad Ondavou a priebežne bude zverejňovať jeho aktualizáciu alebo aktualizáciu jeho častí, Akčný plán aj informácie o realizácii jednotlivých projektov v obci v súlade s podmienkami príslušného projektu. Starosta obce priebežne zabezpečí na webovom sídle obce aj informácie pre verejnosť o možnostiach získania nenávratných finančných prostriedkov v rámci partnerstva s obcou.

Ďalšie informácie v súvislosti s implementáciou Programu rozvoja obce, hodnotiace správy a ďalšie dokumenty starosta obce sprístupní na základe žiadosti v súlade s ustanoveniami zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov.

Za komunikáciu s verejnosťou je zodpovedný starosta obce.

26. AKČNÝ PLÁN OBCE NA ROKY 2023 - 2024

Akčný plán obce je v rámci Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Rakovec nad Ondavou stanovenie konkrétnych aktivít pre obdobie spravidla dvoch rokov, ktoré obec reálne plánuje v danom období realizovať a na realizáciu ktorých sa obec aktuálne pripraví v rámci rozpočtu obce, organizačne aj personálne. Akčný plán nemá normovanú podobu, ale aby splnil svoj účel, jeho podstatnou náležitosťou je presná identifikácia aktivity, termín jej realizácie, určenie zodpovednej osoby a určenie zdrojov financovania. Realizáciu aktivít Akčného plánu uskutočňuje obec prioritne s ambíciou využitia nenávratných zdrojov financovania s kombináciou spolufinancovania zo zdrojov obce.

Akčný plán obce na prvé dva roky platnosti a účinnosti Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Rakovec nad Ondavou je súčasťou dokumentu Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Rakovec nad Ondavou. O každom ďalšom Akčnom pláne obce rozhoduje prijatím uznesenia obecné zastupiteľstvo obce, spravidla každé dva roky na obdobie spravidla dvoch rokov. Rozhodovanie o Akčnom pláne nie je podmienkou implementácie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Rakovec nad Ondavou a realizácie konkrétnych aktivít v obci.

Tabuľka: akčný plán obce na roky 2023 - 2024

OPATRENIE, AKTIVITA	TERMÍN (ROK)	ZODPOVEDNÝ	FINANCOVANIE
PRIORITA 1			
Opatrenie 1.3.5 Rozvoj záujmovej činnosti, športových aktivít a kultúrnych podujatí			
Aktivita Minifutbalové ihrisko	2023-2024	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov, finančná spoluúčasť obce max 5%
PRIORITA 2			
Opatrenie 2.1.1. Zlepšovanie dopravnej infraštruktúry v obci			
Aktivita Rekonštrukcia miestnych komunikácií	2023-2024	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov, finančná spoluúčasť obce max 5%
Aktivita Chodníky pre peších	2023-2024	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov, finančná spoluúčasť obce max 5%
Opatrenie 2.1.3. Zlepšenie vzhľadu obce a zvyšovanie atraktivity verejných priestranstiev			
Aktivita Rekonštrukcia amfiteátra a parku	2023-2024	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov, finančná spoluúčasť obce max 5%

Opatrenie 2.3.1 Podpora úsporného nakladania s energiami a využívanie obnoviteľných zdrojov energie			
Aktivita Zvýšenie energetickej účinnosti budovy telocvične ZŠ s MŠ Rakovec nad Ondavou	2023-2024	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov, finančná spoluúčasť obce max 5%
Aktivita Zníženie energetickej náročnosti budovy obecného úradu a kultúrneho domu	2023-2024	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov, finančná spoluúčasť obce max 5%
Opatrenie 2.3.2 Zapojenie obce do riešenia protipovodňových opatrení a ochrany pred následkami klimatických zmien			
Aktivita Vodozádržné a protipovodňové opatrenia v k.ú. obce Rakovec nad Ondavou	2023-2024	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov, finančná spoluúčasť obce max 5%
PRIORITA 3			
Opatrenie 3.3.1 Budovanie a modernizácia infraštruktúry cestovného ruchu			
Aktivita Výstavba vyhliadkovej veže	2023-2024	obec, starosta obce	s využitím podpory grantov a nenávratných finančných prostriedkov, finančná spoluúčasť obce max 5%

E. FINANČNÁ ČASŤ

Zdroje financovania Cieľov, Opatrení Aktivít, definovaných v Programe hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Rakovec nad Ondavou tvoria dôležitú časť dokumentu. Finančný program je reálnym odrazom schopnosti obce Rakovec nad Ondavou realizovať konkrétne Aktivity a tým aj životaschopnosti celého dokumentu. Náročnosť viacerých programovaných aktivít predpokladá viacdrožové financovanie.

Aktuálna legislatíva umožňuje pre regionálny rozvoj využívať okrem vlastných zdrojov (rozpočet obce) aj ďalšie zdroje:²³ zdroje zo štátneho rozpočtu vrátane finančných prostriedkov z rozpočtovej kapitoly Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky a z rozpočtových kapitol iných ministerstiev, zdroje zo štátnych účelových fondov, zdroje z rozpočtov vyšších územných celkov, zdroje z prostriedkov fyzických osôb, zdroje z prostriedkov právnických osôb, z úverov a príspevkov medzinárodných organizácií, zdroje z prostriedkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv o poskytnutí grantu uzatvorených medzi Slovenskou republikou a inými štátmi aj zdroje z iných prostriedkov, ak to ustanoví osobitný predpis. Doplnkovým zdrojom finančného zabezpečenia podpory regionálneho rozvoja sú finančné prostriedky z fondov Európskej únie poskytované podľa osobitných predpisov.²⁴

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Rakovec nad Ondavou je rozvojovým dokumentom obce Rakovec nad Ondavou. Obec Rakovec nad Ondavou v nadväznosti na strategickú, programovú, realizačnú aj finančnú časť tohto dokumentu každoročne pripraví svoj rozpočet (jednoročný aj viacročný) tak, aby bola pripravená finančne zvládnuť programované aktivity v súlade s aktuálnym Akčným plánom aj s využitím možností externých zdrojov. Program rozvoja obce je strednodobým rozvojovým dokumentom. Obec Rakovec nad Ondavou pri jeho schvaľovaní zobrala do úvahy fakt, že z dôvodu strednodobosti (do roku 2028) nie je možné finančnú časť programovaných aktivít čo do objemu programovaných finančných prostriedkov presne vymedziť, len rámcovo predpokladať. Finančné možnosti realizácie Programu rozvoja obce sa v priebehu účinnosti dokumentu môžu v obci vyvíjať rôzne. Spresňujúci finančný program v obci v nadväznosti na jej aktuálny Akčný plán je preto dynamicky sa vyvíjajúcou časťou Programu rozvoja obce. Do jeho finálnej podoby vstupujú viaceré faktory, predovšetkým miera inflácie a vývoj cien práce, tovarov a služieb všeobecne. Obec Rakovec nad Ondavou sa každoročne bude zodpovedne v rámci prípravy svojho rozpočtu obce venovať aj rozsahu objemu kapitoly pre aktivity vyplývajúce z Programu rozvoja obce a aktuálneho Akčného plánu. Finančné manažovanie aktivít tak bude každoročne pripravené v reálnom objeme možností a potrieb.

Finančná náročnosť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Rakovec nad Ondavou počas jeho účinnosti a predpokladaný objem vlastných zdrojov počas jednotlivých rokov deklaruje ambície obce a jej reprezentantov zabezpečiť rozvoj a zlepšiť podmienky života svojich občanov.

²³ § 4 odsek 1 zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov

²⁴ § 4 odsek 2 zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov

ZÁVER

Schválený Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Rakovec nad Ondavou je otvorený dokument, ktorý sa môže dopĺňať o nové Aktivity a Opatrenia, prípadne sa môžu niektoré Aktivity a Opatrenia zrušiť. Služi ako rozvojový dokument pre obec Rakovec nad Ondavou, jej obyvateľov a podnikateľské zázemie. Vykonateľnosť jednotlivých Aktivít, Opatrení a dosiahnutie stanovených Cieľov bude závisieť od mnohých faktorov. Najkritickejším prvkom je finančná náročnosť jednotlivých priorít. Dôležitým faktorom sú aj čiastočne nedoriešené vlastnícke vzťahy v obci. Pridanou hodnotou pri realizácii jednotlivých Aktivít je aktívne zapojenie obyvateľov do rozvoja obce. Realizátorom Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Rakovec nad Ondavou nie je len obec, ale aj jej obyvatelia, miestni podnikatelia, záujmové skupiny a aj štátna správa, preto popri financovaní z rozpočtu obce sa pri jednotlivých opatreniach počíta s možnosťou viaczdrojového financovania.

Realizáciu Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Rakovec nad Ondavou riadi manažment obce. Riadenie realizácie je založené na orgánoch obce. Jedenkrát ročne reprezentanti obce priebežne vyhodnotia realizáciu Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Rakovec nad Ondavou a spravidla jedenkrát za dva roky obec rozhodne o svojom aktuálnom Akčnom pláne.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Rakovec nad Ondavou ako strednodobý dokument je možné kedykoľvek aktualizovať.²⁵ Cieľom aktualizácie je identifikovanie vývojových tendencií a udalostí v obci a ich využitie k aktualizácii tak, aby nedošlo k zásadnej zmene vízie, priorít a cieľov. Z dôvodu stability je doporučené prípadnú aktualizáciu prevádzať v určitých časových intervaloch v nadväznosti na priebežné hodnotenie. Komplexná príprava nového Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Rakovec nad Ondavou na ďalšie obdobie sa bude realizovať pred ukončením účinnosti aktuálneho Programu rozvoja obce.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Rakovec nad Ondavou je uverejnený na webovom sídle obce a je tak prístupný obyvateľom, podnikateľom aj širokej verejnosti. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Rakovec nad Ondavou nerieši a ani nevplýva na územia NATURA 2000.

²⁵ § 8 odsek 4 zákona č.. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov

SCHVÁLENIE PROGRAMU ROZVOJA OBCE

DOKUMENT: PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE RAKOVEC NAD ONDAVOU

ŠTRUKTÚRA DOKUMENTU:

- **Úvod:** táto časť dokumentu obsahuje obsah dokumentu podľa jednotlivých kapitol, stručný popis kontextu vzniku a chronológie prípravy PHRSR, stručné zhrnutie východiskových koncepcných dokumentov týkajúcich sa vymedzeného územia a stručný popis inštitucionálneho a časového zabezpečenia
- **Analitická časť:** táto časť dokumentu obsahuje komplexnú analýzu súčasného stavu územia, je členená na ANALÝZU VNÚTORNÉHO PROSTREDIA, ANALÝZU VONKAJŠIEHO PROSTREDIA, hodnotenie realizácie existujúceho PHSR vrátane vyhodnotenia rozpracovaných investičných a neinvestičných projektov a zhodnotenie súčasného stavu územia (SWOT).
- **Strategická časť:** táto časť dokumentu obsahuje víziu územia, formuláciu a návrh stratégie, a výber a popis strategických cieľov v jednotlivých oblastiach rozvoja,
- **Programová časť:** táto časť dokumentu obsahuje konkrétne opatrenia a aktivity vrátane ich priradenia k jednotlivým cieľom a prioritám a súbor ukazovateľov výsledkov a dosahov vrátane východiskových a cieľových hodnôt,
- **Realizačná časť:** je zameraná na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja formou akčných programov,
- **Finančná časť:** obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnu a organizačnú stránku realizácie programu rozvoja obce,
- **Záver:** obsahuje finalizáciu dokumentu a jeho predloženie na schválenie;

SPRACOVANIE

- **Forma spracovania:**

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Rakovec nad Ondavou je koncepčne spracovaný dokument ako celok s podporou orgánov obce zúčastnených na jeho tvorbe. Pri spracovaní Programu rozvoja obce Rakovec nad Ondavou je použitá kombinácia expertnej a komunitnej metódy, kde návrhy častí Programu rozvoja obce boli dopĺňované, pripomienkované starostom obce, poslancami obecného zastupiteľstva obce a ďalšími autoritami obce s cieľom dosiahnuť maximálnu dohodu o rozvoji obce. Zdrojom informácií bol starosta obce, zamestnanci obce a ďalšie orgány a inštitúcie verejnej správy. Program rozvoja obce Rakovec nad Ondavou je v súlade s národnými a regionálnymi koncepčnými dokumentmi aj v súlade s aktuálnou legislatívou v Slovenskej republike.

- **Obdobie spracovania:**

Program rozvoja obce bol spracovaný v období január – máj 2023

- **Riadiaca a pracovná skupina:**

Pozostáva zo štyroch členov a na príprave Programu rozvoja obce sa členovia riadiacej a pracovnej skupiny stretli 5x.

- **Náklady na spracovanie:**

Spracovanie Programu rozvoja obce Rakovec nad Ondavou bolo financované z vlastných zdrojov obce Rakovec nad Ondavou v súlade s rozpočtom obce Rakovec nad Ondavou .

SHVÁLENIE

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Rakovec nad Ondavou bol prerokovaný a schválený Obecným zastupiteľstvom obce dňa: 12.6.2023